

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

15 décembre 2006

PROJET DE LOI
portant des dispositions diverses (II)

PROPOSITION DE LOI
revalorisant les décisions du juge pénal et
supprimant la libération conditionnelle

PROPOSITION DE LOI
punissant certaines infractions graves
de la réclusion à perpétuité effective

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DE LA JUSTICE
PAR
M. **Claude MARINOWER** ET
MME **Valérie DÉOM**

Documents précédents :

Doc 51 **2761/ (2006/2007)** :

001 : Projet de loi.
002 à 005 : Amendements.
006 : Corrigendum.
007 et 008 : Rapports.

Doc 51 **2063/ (2005/2006)** :

001 : Proposition de loi de MM. De Man, Laeremans, Schoofs et Mme Caslo.

Doc 51 **2091/ (2005/2006)** :

001 : Proposition de loi de MM. Laeremans, De Man et Schoofs.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

15 december 2006

WETSONTWERP
houdende diverse bepalingen (II)

WETSVOORSTEL
tot rehabilitatie van de strafrechter en tot
afschaffing van de voorwaardelijke
invrijheidstelling

WETSVOORSTEL
tot bestraffing met daadwerkelijk
levenslange opsluiting van sommige
zware misdrijven

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **Claude MARINOWER** EN
MEVROUW **Valérie DÉOM**

Voorgaande documenten :

Doc 51 **2761/ (2006/2007)** :

001 : Wetsontwerp.
002 tot 005 : Amendementen.
006 : Corrigendum.
007 en 008 : Verslagen

Doc 51 **2063/ (2005/2006)** :

001 : Wetsvoorstel van de heren De Man, Laeremans, Schoofs en mevrouw Caslo.

Doc 51 **2091/ (2005/2006)** :

001 : Wetsvoorstel van de heren Laeremans, De Man en Schoofs.

Samenstelling van de commissie op datum van indiening van het verslag/

Composition de la commission à la date du dépôt du rapport :

Voorzitter / Président : Martine Taelman

A. — Titulaires / Vaste leden :

VLD Sabien Lahaye-Battheu, Claude Marinower, Martine Taelman
PS Valérie Déom, Thierry Giet, André Perpète
MR Alain Courtois, Olivier Maingain, Jean-Pierre Malmendier
sp.a-spirit Walter Muls, Magda Raemaekers, Guy Swennen
CD&V Jo Vandeurzen, Tony Van Parys
Vlaams Belang Bart Laeremans, Bert Schoofs
cdH Melchior Wathelet

B. — Suppléants / Plaatsvervangers :

Alfons Borginon, Guido De Padt, Stef Goris, Guy Hove
Alisson De Clercq, Eric Massin, Karine Lalieux, Jean-Claude Maene
Anne Barzin, Eric Libert, Marie-Christine Marghem, Charles Michel
Anne-Marie Baeke, Stijn Bex, Dylan Casaer, Greet Van Gool
Liesbeth Van der Auwera, Servais Verherstraeten, Carl Devlies
Nancy Caslo, Alexandra Colen, N
Joëlle Milquet, Jean-Jacques Viséur

C. — Membres sans voix délibérative / Niet-stemgerechtigde leden:

ECOLO Marie Nagy

cdH	: Centre démocrate Humaniste
CD&V	: Christen-Democratisch en Vlaams
ECOLO	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
FN	: Front National
MR	: Mouvement Réformateur
N-VA	: Nieuw - Vlaamse Alliantie
PS	: Parti socialiste
sp.a - spirit	: Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht.
Vlaams Belang	: Vlaams Belang
VLD	: Vlaamse Liberalen en Democraten

Abréviations dans la numérotation des publications :

DOC 51 0000/000 : Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA : Questions et Réponses écrites
CRIV : Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)
CRABV : Compte Rendu Analytique (couverture bleue)
CRIV : Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)
PLEN : Séance plénière
COM : Réunion de commission
MOT : Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

DOC 51 0000/000 : Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA : Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV : Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV : Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV : Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN : Plenum
COM : Commissievergadering
MOT : Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be

SOMMAIRE

I. Procédure	3
II. Exposés introductifs	5
A. Exposé introductif de Mme Laurette Onkelinx, vice-première ministre et ministre de la Justice ..	5
B. Exposés introductifs des auteurs des propositions de loi jointes	14
III. Discussion des articles	16
IV. Votes	34

INHOUD

I. Procedure	3
II. Inleidende uiteenzettingen	5
A. Inleidende uiteenzetting door mevrouw Laurette .. Onkelinx, vice-eersteminister en minister van Justitie	5
B. Inleidende uiteenzettingen door de auteurs van de samengevoegde wetsvoorstellen	14
III. Artikelsgewijze bespreking	16
IV. Stemmingen	34

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné les dispositions de ce projet soumises à la commission ainsi que les propositions de loi jointes au cours des réunions des 5, 6, 12 et 14 décembre 2006

I.— PROCÉDURE

Le président de la Chambre communique que la vice-première ministre et ministre de la Justice a demandé de disjoindre les articles 101 à 176 du projet de loi (dispositions relatives aux jeux). La Conférence des présidents du 6 décembre 2006 a accédé à cette demande.

Le Président en informera la Chambre et fera imprimer un projet de loi distinct.

L'amendement n° 1 de M. Giet (PS) et consorts est dès lors sans objet (DOC 51 2761/003).

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft de aan de commissie voorgelegde bepalingen van dit wetsontwerp en de toegevoegde wetsvoorstellen besproken tijdens de vergaderingen van 5, 6, 12 en 14 december 2006.

I.— PROCEDURE

De voorzitter van de Kamer deelt mee dat de vice-eerste minister en minister van Justitie gevraagd heeft om de artikelen 101 tot 176 uit het wetsontwerp te lichten (bepalingen betreffende de spelen). De Conferentie van voorzitters heeft op 6 december 2006 ingestemd met dit verzoek.

De Voorzitter zal de Kamer ervan in kennis stellen en een apart wetsontwerp laten drukken.

Het amendement nr. 1 van de heer Giet (PS) c.s. vervalt bijgevolg (DOC 51 2761/003).

II.— EXPOSÉS INTRODUCTIFS

A. *Exposé de Mme Laurette Onkelinx, vice-première ministre et ministre de la Justice*

TITRE II

JUSTICE

CHAPITRE 1ER

Modification du code d'instruction criminelle ainsi que de la loi du 26 mars 2003 portant création d'un Organe central pour la saisie et la confiscation et portant des dispositions sur la gestion à valeur des biens saisis et l'exécution de certaines sanctions patrimoniales

Art. 2 à 27

et

CHAPITRE 2

Modification de loi modifiant la loi du 19 mars 2003 modifiant le Code d'instruction criminelle, la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

Art. 28 à 34

Les deux premiers chapitres étant complémentaires, *Mme Laurette Onkelinx, vice-premier ministre et ministre de la Justice*, décide de globaliser l'exposé introductif les concernant.

Le premier chapitre a pour objectif de clarifier et de simplifier la loi du 26 mars 2003 portant création d'un Organe central pour la Saisie et la Confiscation et portant des dispositions sur la gestion à valeur des biens saisis et sur l'exécution de certaines sanctions patrimoniales en s'inspirant des pratiques mises en place par l'Organe central depuis sa création par la loi précitée.

Ces premières modifications en projet sont complétées par un second chapitre modifiant la loi du 19 mars 2003 modifiant le Code d'instruction criminelle et la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs et l'arrêté royal du 28 décembre 1950 portant le

II. — INLEIDENDE UITEENZETTINGEN

A. *Inleidende uiteenzetting van mevrouw Laurette Onkelinx, vice-eersteminister en minister van Justitie*

TITEL II

JUSTITIE

HOOFDSTUK 1

Wijziging van het Wetboek van strafvordering en van de wet van 26 maart 2003 houdende oprichting van een Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en de Verbeurdverklaring en houdende bepalingen inzake het waardevast beheer van in beslag genomen goederen en de uitvoering van bepaalde vermogenssancties

Art. 2 tot 27

en

HOOFDSTUK 2

Wijziging van de wet van 19 maart 2003 tot wijziging van het Wetboek van strafvordering, van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

Art. 28 tot 34

Aangezien de eerste twee hoofdstukken elkaar aanvullen, stelt *mevrouw Laurette Onkelinx, vice-eersteminister en minister van Justitie*, voor om de inleiding op deze hoofdstukken in één geheel te behandelen.

Het eerste hoofdstuk strekt tot verduidelijking en vereenvoudiging van de wet van 26 maart 2003 houdende oprichting van een Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en de Verbeurdverklaring en houdende bepalingen inzake het waardevast beheer van in beslag genomen goederen en de uitvoering van bepaalde vermogenssancties op basis van de door het Centraal Orgaan ontwikkelde werkwijzen sedert de oprichting ervan bij voornoemde wet.

Deze eerste voorgenomen wijzigingen worden aangevuld met een tweede hoofdstuk tot wijziging van de wet van 19 maart 2003 tot wijziging van het Wetboek van strafvordering en van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen en het koninklijk besluit van

règlement général relatif aux frais de justice pour les affaires pénales.

Ces textes en projet contiennent diverses modifications techniques, linguistiques ou légistiques qui n'appellent pas de commentaires particuliers.

Parmi les mesures de fonds du premier chapitre, on retiendra les points suivants:

Celui-ci modifie tout d'abord les dispositions du Code d'instruction criminelle relatives au référé pénal spécial organisé par les articles 28*octies* et 61*sexies* du même Code.

La pratique a en effet montré que cette procédure s'est avérée très lourde et, par conséquent, trop peu utilisée par les magistrats.

Pour un exposé détaillé de la nouvelle procédure envisagée, la ministre renvoie au commentaire des articles 2 et 3 en projet.

Par ailleurs, la notion d'avoirs patrimoniaux visés à l'article 3 de la loi précitée du 26 mars 2003, est définie en s'inspirant de la définition donnée par le Collège des procureurs généraux dans la circulaire n° 7/2004 publiée le 2 avril 2004.

Il s'agira de «*biens meubles et immeubles, corporels ou incorporels, susceptibles de saisie ou de confiscation, dont la vente est licite et qui rentrent dans les catégories déterminées par le Roi ou ont une valeur apparente qui dépasse un seuil fixé par Lui*».

En modifiant l'article 6 de la loi précitée du 26 mars 2003, le premier chapitre apporte diverses précisions techniques.

Ainsi, il clarifie la situation du magistrat instrumentant: la gestion d'avoirs saisis ne peut qu'engendrer la responsabilité financière de l'État et non la responsabilité personnelle du magistrat.

Il indique également que la restitution du bien moyennant paiement d'une somme d'argent constitue une subrogation réelle.

28 december 1950 houdende algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken.

Deze ontworpen teksten bevatten diverse technische, taalkundige en wetgevingstechnische wijzigingen die geen bijzondere commentaar behoeven.

Wat de inhoudelijke maatregelen in het eerste hoofdstuk betreft, wordt gewezen op de hierna volgende punten:

Dit hoofdstuk voorziet allereerst in de wijziging van de bepalingen van het Wetboek van strafvordering in verband met het in de artikelen 28*octies* en 61*sexies* van hetzelfde Wetboek georganiseerde bijzondere strafrechtelijk kort geding.

Uit de praktijk is immers gebleken dat deze procedure zeer log is en daarom door magistraten al te weinig wordt gebruikt.

Voor een gedetailleerde uiteenzetting van de voorgenomen nieuwe procedure verwijst de minister naar de bespreking van de ontworpen artikelen 2 en 3.

Daarnaast wordt het begrip vermogensbestanddelen, zoals bedoeld in artikel 3 van voornoemde wet van 26 maart 2003, gedefinieerd op basis van de definitie van het college van procureurs-generaal in de op 2 april 2004 bekendgemaakte omzendbrief nr. 7/2004.

Het betreft «*voor beslag of verbeurdverklaring vatbare roerende en onroerende, lichamelijke of onlichamelijke goederen waarvan de verkoop geoorloofd is en die vallen onder de door de Koning bepaalde categorieën of een klaarblijkelijke waarde hebben die een door Hem vastgestelde drempel overschrijdt*».

Door wijziging van artikel 6 van voornoemde wet van 26 maart 2003 brengt het eerste hoofdstuk verschillende technische preciseringen met zich.

Zo wordt de positie van de instrumenterende magistraat verduidelijkt: het beheer van de in beslag genomen bestanddelen kan enkel aanleiding geven tot financiële verantwoordelijkheid van de Staat, niet tot persoonlijke verantwoordelijkheid van de magistraat.

Er is tevens aangegeven dat de teruggave van een goed door middel van de betaling van een geldsom een zaakvervangende vormt.

De plus, il prévoit une nouvelle mesure de gestion liée à la conservation en nature, à savoir confier le bien saisi au saisi lui-même ou à un tiers, le cas échéant, moyennant cautionnement.

Sont également incluses des dispositions visant à améliorer la coopération avec les Domaines.

Pour ce qui est des changements de fond prévus dans le second chapitre, on retiendra d'une part, la simplification de la procédure de saisie et d'aliénation des véhicules pour défaut d'assurance et d'autre part, l'introduction de la possibilité de prononcer la confiscation du véhicule même si le propriétaire est demeuré inconnu, sans préjudice toutefois de l'indemnisation des victimes.

Telles sont les principales modifications introduites en matière de gestion des biens saisis en matière criminelle par les deux premiers chapitres du projet de loi portant des dispositions diverses concernant la justice.

CHAPITRE 3

Modification de différentes dispositions légales en vue d'uniformiser les modalités d'exécution des missions dévolues aux Maisons de justice

Art. 35 à 52

Les procédures de travail et l'organisation des maisons de Justice ont fait l'objet d'une analyse approfondie dans le cadre de ce qu'on appelle un BPR (Business Processus Re-engineering)

Les résultats sont connus. Ceux-ci vont permettre des améliorations dans le domaine de la gestion du personnel, dans l'organisation interne des maisons de justice, la création d'une Direction générale spécifique des maisons de justice au sein du SPF et la réforme des processus d'enquête, de guidance, de médiation pénale, et d'exécution de la peine de travail liés aux missions pénales des maisons de Justice.

Les conclusions du BPR indiquent également que la réforme du déroulement de l'exécution et du suivi de la peine de travail, des enquêtes sociales et de la guidance pénale nécessitent des modifications législatives.

Daarenboven is voorzien in een nieuwe maatregel van beheer in verband met de bewaring in natura, te weten het toevertrouwen van het in beslag genomen goed aan de beslagene zelf of aan een derde, in voorkomend geval, door middel van zekerheidsstelling.

Het hoofdstuk bevat eveneens bepalingen ter verbetering van de samenwerking met de Domeinen.

Wat de inhoudelijke wijzigingen in het tweede hoofdstuk betreft, wordt gewezen op de vereenvoudiging van de procedure van inbeslagneming en vervreemding van voertuigen wegens het niet hebben van een verzekering en op de invoering van de mogelijkheid de verbeurdverklaring van een voertuig te bevelen zelfs indien de eigenaar onbekend blijft, onverminderd de schadeloosstelling van slachtoffers.

Dit zijn de voornaamste wijzigingen, die ingevoerd worden in verband met het beheer van inbeslaggenomen goederen in strafzaken, door de twee eerste hoofdstukken van het wetsontwerp houdende diverse bepalingen in verband met Justitie.

HOOFDSTUK 3

Wijziging van verschillende wettelijke bepalingen ter uniformisering van de uitvoeringsmodaliteiten van de opdrachten toevertrouwd aan de Justitiehuzen

Art. 35 tot 52

De werkprocedures en de organisatie van de Justitiehuzen waren het voorwerp van een grondige analyse in het kader van wat men een BPR noemt (Business Process Reengineering).

De resultaten zijn bekend. Ze zullen het mogelijk maken verbeteringen aan te brengen op het gebied van het personeelsbeheer, de interne organisatie van de Justitiehuzen, de oprichting van een specifiek Directoraat-generaal voor de Justitiehuzen binnen de FOD en de hervorming van de processen inzake onderzoek, begeleiding, strafrechtelijke bemiddeling en uitvoering van de werkstraf die verbonden zijn met de strafrechtelijke opdrachten van de Justitiehuzen.

De conclusies van de BPR tonen ook aan dat de hervorming van het verloop van de strafuitvoering en van de opvolging van de werkstraf, de maatschappelijke onderzoeken en de strafrechtelijke begeleiding eveneens wetgevend moeten aangepast worden.

Ce projet de loi vise donc à:

– simplifier la procédure d'exécution et de suivi de la peine de travail afin d'assurer son efficacité (exemple: ne pas envoyer de courrier par recommandé lorsque c'est manifestement inefficace et inutile, l'indispensable information de la personne pouvant être atteinte par des moyens moins coûteux et plus efficaces)

– préciser les cadres légaux dans lesquels une enquête sociale est effectuée (exemple: la loi sur la détention préventive ne prévoit pas la possibilité de demander une enquête sociale pour éclairer le juge d'instruction. Dans la pratique, certains arrondissements le font et d'autres pas. Il faut donc légaliser cette pratique pour uniformiser cette possibilité que tous les juges d'instruction réclament);

– harmoniser les délais dans lesquels les rapports de guidance doivent être effectués par les assistants de justice;

– instaurer des structures de concertation réunissant les différents acteurs intervenant dans le cadre des différents processus d'enquête et de guidance afin que l'indispensable dialogue entre l'ensemble de ces acteurs puissent trouver un cadre structurel;

– rendre plus cohérente l'ensemble de la procédure de médiation pénale.

CHAPITRE 4

Dispositions modifiant la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

Art. 53 à 75

En vue de l'entrée en vigueur de la loi prévue pour le 1er février 2007, la ministre a mis sur pied un groupe de travail avec les magistrats des actuelles commissions de libération conditionnelle et des représentants des différents degrés de magistrature impliqués dans cette réforme. En concertation avec ce groupe de travail, il est apparu nécessaire d'effectuer certaines corrections ou précisions de la loi afin de permettre aux Tribunaux d'application des peines d'exercer leur mission dans les meilleures conditions possibles.

Dit wetsontwerp beoogt dus:

- het vereenvoudigen van de procedure van uitvoering en opvolging van de werkstraf, teneinde de efficiëntie ervan te verzekeren (bijvoorbeeld: geen aangetekend schrijven sturen wanneer dat klaarblijkelijk inefficiënt en nutteloos is, de informatie over de persoon die onmisbaar is, kan men ook via minder kostelijke en efficiëntere manieren verkrijgen);

- het preciseren van de wettelijke kaders waarbinnen een maatschappelijk onderzoek wordt uitgevoerd (bijvoorbeeld: de wet op de voorlopige hechtenis voorziet de mogelijkheid niet om een maatschappelijk onderzoek aan te vragen om de onderzoeksrechter voor te lichten. In de praktijk doen bepaalde arrondissementen dat en andere niet. Men moet deze praktijk dus wettelijk maken, om deze mogelijkheid, die alle onderzoeksrechters dringend vragen, te uniformiseren);

- het doen overeenstemmen van de termijnen binnen welke de begeleidingsrapporten door de justitie-assistenten moeten worden gemaakt;

- het instellen van overlegstructuren tussen al de verschillende actoren die tussenkomen in het kader van de diverse onderzoeks- en begeleidingsprocessen, zodat de onmisbare dialoog tussen al deze actoren over een structureel kader kan beschikken;

- het geheel van de procedure van de bemiddeling in strafzaken coherenter te maken.

HOOFDSTUK 4

Bepalingen tot wijziging van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

Art. 53 tot 75

Met het oog op het van kracht worden van de wet op 1 februari 2007, heeft de minister een werkgroep opgericht die bestaat uit de magistraten van de huidige commissies voor de voorwaardelijke invrijheidsstelling en de vertegenwoordigers van de verschillende rangen van de magistratuur die bij deze hervorming betrokken zijn. In overleg met deze groep bleek het noodzakelijk te zijn dat bepaalde verbeteringen of preciseringen aan de wet worden aangebracht, om het aan de strafuitvoeringsrechtbanken mogelijk te maken hun opdracht in de best mogelijke voorwaarden uit te voeren.

Il s'agit entre autres:

– d'aménager certains délais dans lesquels le tribunal d'application des peines devra se prononcer;

– d'effectuer des corrections techniques (par exemple: référence à un article incorrect);

– d'assurer une meilleure information de tous les acteurs concernés et une meilleure circulation de cette information;

– de préciser que l'avis relatif aux délinquants sexuels doit être émis par des personnes ou des services spécialisé(e)s dans l'expertise diagnostique. En effet, dans les dispositions actuelles, il est renvoyé à des services ou des personnes spécialisées dans la guidance ou le traitement. Dans la phase d'avis, il convient plutôt de renvoyer aux personnes ou services qui sont spécialisés dans l'expertise diagnostique, ce qui ne correspond pas nécessairement avec la spécialisation de guidance ou de traitement;

– de prévoir que si le délai relatif à la décision n'est pas respecté, la permission de sortie et le congé pénitentiaire ne seront réputés avoir été octroyés que si le directeur a rendu un avis favorable sur la question.

CHAPITRE 5

Modifications au Code judiciaire

Art. 76,79 et 80

Diverses modifications sont apportées au Code judiciaire. Parmi celles-ci figurent:

- À la demande expresse du Conseil Supérieur de la Justice, une légère adaptation des délais dans la procédure d'examen des candidatures par le Conseil Supérieur de la Justice dans le cadre de la 3ème voie d'accès à la magistrature.

- Une correction linguistique dans l'article qui énonce les conditions pour devenir avocat à la Cour de cassation, afin d'aligner le texte néerlandais sur le texte français.

Het betreft onder meer:

- het instellen van bepaalde termijnen binnen welke de strafuitvoeringsrechtbank zich zal moeten uitspreken;

- het uitvoeren van technische verbeteringen (bijvoorbeeld: verwijzen naar een niet correct artikel);

- het verzekeren van betere informatie naar alle betrokken actoren en een betere circulatie van deze informatie;

- het preciseren dat het advies inzake de seksuele delinquenten moet worden gegeven door de personen of diensten die gespecialiseerd zijn in diagnostische expertise. In de huidige bepalingen wordt inderdaad verwezen naar diensten of personen die gespecialiseerd zijn in de begeleiding of de behandeling. In de adviesfase is het veeleer passend te verwijzen naar de personen of diensten die gespecialiseerd zijn in de diagnostische expertise, wat niet noodzakelijk overeenstemt met de specialisatie inzake begeleiding of behandeling;

- te voorzien dat, indien de termijn inzake de beslissing niet wordt nageleefd, de uitgaanspermissie en het penitentiair verlof alleen zullen geacht worden te zijn toegestaan indien de directeur hierover een gunstig advies heeft gegeven.

HOOFDSTUK 5

Wijzigingen aan het Gerechtelijk Wetboek

Art. 76,79 en 80

Er worden diverse wijzigingen aangebracht aan het Gerechtelijk Wetboek. Hieronder:

- Op uitdrukkelijk verzoek van de Hoge Raad voor de Justitie, een lichte aanpassing van de termijnen werd gedaan voor de examenprocedure van de kandidaturen door de Hoge Raad voor de Justitie in het kader van de derde toegangsweg tot de magistratuur.

- Een taalkundige verbetering in het artikel inzake de voorwaarden om advocaat bij het Hof van Cassatie te kunnen worden, teneinde de Nederlandstalige tekst te doen overeenstemmen met de Franse tekst.

Art. 77 et 78

Ces dispositions règlent le remplacement des futurs substituts du procureur du Roi spécialisé en application des peines et réduisent, en vue de susciter des candidatures, le nombre d'années d'expérience requises pour pouvoir être désigné juge au tribunal de l'application des peines ou substitut du procureur du Roi spécialisé en application des peines

Pour éviter tout risque, il est proposé de prévoir de manière explicite dans le code judiciaire la possibilité de remplacement d'un magistrat du ministère public auprès d'un tribunal d'application des peines qui est empêché de siéger (maladie, congé, etc.). Cette possibilité existe déjà dans la loi du 17 mai 2006 mais uniquement pour les juges. Afin d'assurer une plus grande sécurité juridique à cette possibilité de remplacement, il est proposé d'adopter la même disposition pour le ministère public.

D'autre part, il faut actuellement avoir 10 ans d'ancienneté comme magistrat pour pouvoir poser sa candidature dans un tribunal d'application des peines. Eu égard aux exigences formulées pour exercer la fonction de juge d'instruction (3 ans) ou de magistrat fédéral (5 ans) et au nombre élevé de magistrats qui seront nécessaires pour occuper les 9 chambres des tribunaux d'application des peines en fonction dès le 1er février 2007, il est proposé de ramener ce critère de 10 à 5 ans.

CHAPITRE 6

Modifications aux lois des 8 avril 1965 et 1er mars 2002 en matière de délinquance juvénile, ainsi que du Code judiciaire

Art. 81 à 98

Les articles 81 à 98 du projet de loi visent à modifier quelques dispositions des lois des 8 avril 1965 et 1er mars 2002 en matière de délinquance juvénile, ainsi que du Code judiciaire.

Une partie des modifications proposées sont des modifications légistiques et terminologiques, dont quelques-unes sont introduites en concertation avec les communautés, dans le cadre de la conclusion des accords de coopération en matière de stage parental et d'offre restauratrice qui seront soumis au parlement début février, après avis du Conseil d'État.

Art. 77 en 78

Deze bepalingen regelen de vervanging van de toekomstige substituten van de procureur des Konings, gespecialiseerd in strafuitvoering en verminderen, met het oog op het opwekken van kandidaturen, het aantal jaren ervaring dat vereist is om te kunnen aangewezen worden als rechter bij de strafuitvoeringsrechtbank of als substituut van de procureur des Konings, gespecialiseerd in strafuitvoering.

Om elk risico te vermijden wordt voorgesteld om in het Gerechtelijk Wetboek expliciet in de mogelijkheid te voorzien van de vervanging van een magistraat van het openbaar ministerie bij een strafuitvoeringsrechtbank indien hij verhinderd is om te zetelen (ziekte, vakantie, enz.). Deze mogelijkheid bestaat reeds in de wet van 17 mei 2006, maar alleen voor de rechters. Om te zorgen voor een grotere rechtszekerheid voor deze mogelijkheid tot vervanging, wordt voorgesteld dezelfde bepaling goed te keuren voor het openbaar ministerie.

Anderzijds moet men thans 10 jaar anciënniteit hebben als magistraat om zich kandidaat voor een strafuitvoeringsrechtbank te kunnen stellen. Gelet op de vereisten om de functie van onderzoeksrechter (3 jaar) of federaal magistraat (5 jaar) te kunnen uitoefenen en het grote aantal magistraten dat nodig zal zijn om de 9 kamers van de strafuitvoeringsrechtbanken te bevolken wanneer die op 1 februari 2007 in werking treden, wordt voorgesteld dit criterium van 10 naar 5 jaar te brengen.

HOOFDSTUK 6

Wijzigingen aan de wetten van 8 april 1965 en 1 maart 2002 inzake jeugddelinquentie, evenals van het Gerechtelijk Wetboek

Art. 81 tot 98

De artikelen 81 tot 98 van het ontwerp beogen het wijzigen van enkele bepalingen van de wetten van 8 april 1965 en 1 maart 2002 inzake de jeugdcriminaliteit en van het Gerechtelijk Wetboek.

Een deel van de voorgestelde wijzigingen betreffen wetgevende en terminologische wijzigingen, waaronder er enkele ingediend worden in overleg met de gemeenschappen, in het kader van het afsluiten van samenwerkingsakkoorden inzake de ouderstage en het herstelrechtelijk aanbod, die begin februari, na het advies van de Raad van State, aan het Parlement zullen worden voorgelegd.

La ministre cite comme exemple d'une telle amélioration terminologique la définition du stage parental, dans laquelle elle propose de ne plus parler de parents qui «manifestent un désintérêt caractérisé» mais de parents qui «n'assument pas suffisamment leur responsabilité», afin de ne pas trop stigmatiser les parents qu'on espère pouvoir réorienter dans le cadre du stage parental, ce qui sous-entend leur collaboration active.

La ministre a ensuite, sur avis du collègue des procureurs généraux, aligné le système d'information aux victimes sur le système qui est en vigueur pour les victimes d'auteurs majeurs. A la lumière du principe d'égalité, il faut que les deux systèmes évoluent parallèlement. Elle espère également que la position de la victime pourra être rapidement renforcée dans les deux cas.

Il faut néanmoins le faire dans le cadre de la procédure pénale et non dans le cadre de la loi sur la protection de la jeunesse. Une fois que la procédure pénale sera modifiée à ce sujet, cette nouvelle réglementation sera aussi d'application dans les affaires de jeunesse.

La part la plus importante du chapitre concerne cependant les sorties des jeunes confiés à une section fermée d'une institution communautaire.

Cette décision ne remet nullement en cause la philosophie protectionnelle de la loi de 1965 qui suppose un projet pédagogique, plus encore, qui le rend indispensable.

L'affaire a dévoilé la nécessité d'une meilleure communication entre les IPPJ et le juge. La notion «projet pédagogique», sans plus, est trop vague. Vu l'intérêt de la sécurité publique, le juge doit disposer de plus d'éléments pour pouvoir, le cas échéant, intervenir et interdire certaines sorties et contacts.

Les objectifs sont les suivants:

Dans l'état actuel de la législation, le principe est que tout mineur placé en IPPJ a le droit de communiquer et de bénéficier de sorties prévues par le programme pédagogique. Seules les limitations à ces droits nécessitent une décision du juge de la jeunesse. C'est un bon principe, pour autant que le juge soit parfaitement au

De minister geeft als voorbeeld van een dergelijke terminologische verbetering de definitie van de ouderstage, waarin ze voorstelt om het niet meer te hebben over ouders die «blijk geven van duidelijke onverschilligheid», maar over ouders die «hun verantwoordelijkheid onvoldoende opnemen», teneinde de ouders niet te sterk te stigmatiseren, om ze in het kader van de ouderstage te kunnen heroriënteren, waardoor men ervan uitgaat dat ze actief zullen meewerken.

Daarnaast heeft de minister, op advies van het college van procureurs-generaal, eveneens het systeem van informatie aan de slachtoffers opnieuw gelijkgeschakeld met het systeem dat geldt voor slachtoffers van meerderjarige daders. In het licht van het gelijkheidsbeginsel is het aangewezen dat beide systemen parallel evolueren. Ze hoopt evenwel dat de positie van het slachtoffer snel zal kunnen worden versterkt in beide gevallen.

Dit dient evenwel te gebeuren in het kader van het strafprocesrecht en niet in het kader van de jeugdbeschermingswet. Eenmaal het strafprocesrecht ter zake gewijzigd wordt, wordt die nieuwe regeling ook van toepassing in jeugdzaken.

Het belangrijkste deel van het hoofdstuk heeft evenwel betrekking op uitstappen voor jongeren die zijn toevertrouwd aan een gesloten afdeling van een gemeenschapsinstelling.

Deze beslissing stelt geenszins de beschermingsfilosofie in vraag van de wet van 1965 die een pedagogisch project onderschrijft, meer nog, die dit noodzakelijk maakt.

De zaak heeft de noodzaak bloot gelegd van een betere communicatie tussen de gemeenschapsinstellingen en de rechter. Het begrip «pedagogisch project», zonder meer, is te vaag. Gelet op het belang van de openbare veiligheid moet de rechter kunnen beschikken over meerdere elementen om desgevallend te kunnen interveniëren en sommige uitstappen en contacten te verbieden.

De doelstellingen zijn de volgende:

Volgens de huidige wetgeving wordt uitgegaan van het principe dat elke minderjarige die in een gemeenschapsinstelling is geplaatst, het recht heeft te communiceren en uitstappen te maken zoals voorzien in het pedagogisch programma. Het zijn enkel de beperkingen van dit recht waarvoor een beslissing van de jeugd-

courant des types d'activités extérieures qui sont prévues par l'IPPJ concernée et du type d'encadrement.

Si le projet pédagogique donne trop peu de détails, le juge de la jeunesse devra prendre une décision distincte pour les activités qui n'y sont pas mentionnées. Que cela soit clair: l'objectif n'est pas «d'enquiquiner» les institutions communautaires, et il n'est pas non plus de surcharger les juges de la jeunesse. L'unique objectif consiste à ce que juge de la jeunesse et parquet disposent de suffisamment d'information concrète pour vérifier si l'activité ne comporte pas de risque d'évasion, de risque pour l'enquête ou encore pour la victime.

Si l'institution communautaire décrit de manière exhaustive son projet pédagogique, il est bien possible qu'une permission de sortie exceptionnelle ne devra jamais être demandée.

Une même réglementation pour Everberg sera prévue.

Il y a en outre lieu d'ajouter qu'en cas d'appel du parquet contre une permission de sortie, le jeune ne peut pas quitter l'IPPJ, section fermée, jusqu'à la décision sur l'appel. Dans le projet de loi, l'appel obtiendra donc un effet suspensif. A cet égard, la ministre a tenu compte de la remarque qui a été faite par des membres de la commission de la Justice de la Chambre: si l'appel est suspensif, il faut préciser le délai dans lequel il devra intervenir. Ce délai a été déterminé à 15 jours calendriers.

Troisièmement, la ministre propose d'adapter l'article 37 de la loi du 13 juin 2006 réformant la législation en matière de protection de la jeunesse, en accordant une tâche supplémentaire aux magistrats de liaison, à savoir d'établir des contacts permanents avec les responsables des services des communautés chargés de la mise en œuvre des décisions et ordonnances de placements, dans le respect des compétences des services des communautés.

En effet, il paraît plus utile de rapprocher les instances judiciaires et pédagogiques via un tel dialogue, que de décharger les IPPJ de leur responsabilité pédagogique, en soumettant toute sortie individuelle à une décision judiciaire. Il faut être réaliste.

rechter nodig is. Dit is een goed principe, mits de rechter perfect weet welke soorten buitenactiviteiten door de betrokken gemeenschapsinstelling zijn voorzien en hoe ze omkaderd worden.

Verstrekt het pedagogisch project te weinig details, dan moet de jeugdrechter voor de activiteiten die er niet in vermeld staan, een afzonderlijke beslissing nemen. Laat dit duidelijk zijn: de bedoeling is niet om de gemeenschapsinstellingen te betuttelen, en is ook niet om de jeugdrechters te overbelasten. De enige bedoeling bestaat erin dat jeugdrechter en parket over voldoende concrete informatie beschikken om na te gaan of de activiteit geen vluchtrisico, risico voor het onderzoek of risico voor het slachtoffer inhoudt.

Indien de gemeenschapsinstelling zijn pedagogisch project ter zake exhaustief omschrijft, is het goed mogelijk dat nooit een uitzonderlijke uitgaanspermissie gevraagd zal moeten worden.

Eenzelfde regeling wordt voor Everberg voorzien.

Daarnaast is het aangewezen om bij beroep door het parket tegen een uitzonderlijke uitgaanspermissie, de jongere niet toe te laten de gesloten afdeling van de gemeenschapsinstelling te verlaten, tot er een uitspraak is inzake dit beroep. In het wetsontwerp krijgt het beroep dus een schorsend effect. De minister heeft daarbij evenwel rekening gehouden met de opmerking die door leden van de Kamercommissie voor de Justitie is gemaakt: als het beroep schorsend is, moet een termijn bepaald worden waarbinnen de uitspraak in hoger beroep moet gebeuren. Deze termijn is bepaald op 15 kalenderdagen.

Ten derde stelt de minister de aanpassing voor van artikel 37 van de wet van 13 juni 2006 tot wijziging van de wetgeving inzake de jeugdbescherming. Een bijkomende opdracht dient te worden toegekend aan de verbindingsmagistraten, met name het leggen van permanente contacten met de verantwoordelijken van de gemeenschapsdiensten die belast zijn met de uitvoering van de beslissingen en beschikkingen tot plaatsing. Dit dient vanzelfsprekend te gebeuren met eerbied voor de bevoegdheden van de gemeenschapsdiensten.

Het lijkt inderdaad nuttiger om de gerechtelijke en pedagogische instanties via dialoog dichter bij elkaar te brengen, dan om de gemeenschapsinstellingen van hun pedagogische verantwoordelijkheid te ontslaan door elke individuele uitstap te onderwerpen aan een gerechtelijke beslissing. Men moet realistisch zijn.

Le juge n'est pas en mesure d'apprécier l'intérêt pédagogique de chaque activité.

Chacun doit prendre ses responsabilités en la matière.

Dans ce cadre, la communication entre les différents acteurs est primordiale: le juge de la jeunesse, le parquet, le magistrat de liaison et les institutions communautaires.

Il faudra aussi assurer une communication claire à chaque fois qu'un juge est saisi d'une demande de fin de placement provisoire. Il convient d'assurer que le ministère public soit informé de cette demande – qui depuis octobre 2006 peut intervenir chaque mois. Le parquet doit également pouvoir être entendu, le cas échéant, par le juge dans ce cadre.

Il s'avère qu'actuellement, le ministère public n'est pas toujours informé. Il doit par contre être mis en mesure de s'opposer à une levée de placement.

CHAPITRE 7

Modification de la loi du 7 juillet 1969 déterminant le cadre du personnel des cours et tribunaux du travail

Art. 99 à 100

Le projet réalise par ailleurs l'augmentation du cadre des greffiers-adjoints promise aux juridictions du travail en vue du transfert de compétence du règlement collectif de dettes aux tribunaux du travail. L'adaptation du cadre des employés de greffes est quant à elle en cours par le biais d'un arrêté royal. Conformément à ce qui a été annoncé, il s'agit de 36 employés de greffe supplémentaires et de 9 greffiers-adjoints, soit une unité de plus que prévue. La répartition a été réalisée en concertation et sur proposition conforme de l'association des greffiers en chef des juridictions du travail.

De rechter kan niet het pedagogisch belang van iedere activiteit beoordelen.

Iedereen moet hierbij zijn verantwoordelijkheid opnemen.

In dit kader staat de communicatie tussen de verschillende actoren centraal: de jeugdrechtbank, het parquet, de verbindingsmagistraat en de gemeenschapinstellingen.

Eénzelfde nood aan duidelijke communicatie bestaat telkens wanneer de jeugdrechter wordt gevat met het verzoek om een voorlopige plaatsing te beëindigen. Het is passend er voor te zorgen dat het openbaar ministerie over dit verzoek geïnformeerd wordt – dat sedert oktober 2000 elke maand kan gebeuren. Aan het parquet moet eveneens toegestaan zijn om, in voorkomend geval, in dit kader gehoord te worden door de rechter.

Het blijkt dat momenteel het openbaar ministerie niet altijd geïnformeerd wordt. Het moet daarentegen in de mogelijkheid gesteld worden om zich te verzetten tegen een opheffing van de plaatsing.

HOOFDSTUK 7

Wijziging van de wet van 7 juli 1969 tot vaststelling van de personeelsformatie van de arbeidshoven en -rechtbanken

Art. 99 tot 100

Het ontwerp realiseert bovendien de kaderuitbreiding van de adjunct-griffiers, zoals beloofd aan de arbeidsjurisdicties, met het oog op de overdracht van de bevoegdheid van de collectieve schuldenregeling naar de arbeidsrechtbanken. De aanpassing van het kader van de griffiebedienden is momenteel bezig via een koninklijk besluit. In overeenstemming met wat werd aangekondigd, betreft het 36 bijkomende griffiebedienden en 9 adjunct-griffiers, dit is een eenheid meer dan voorzien. De verdeling gebeurde in overleg en op conform voorstel van de vereniging van hoofdgriffiers van de arbeidsgerechten.

B. *Exposé introductif des auteurs des propositions de loi jointes*

1. Proposition de loi (MM. Bart Laeremans, Filip De Man et Bert Schoofs) revalorisant les décisions du juge pénal et supprimant la libération conditionnelle (DOC 51 2063/001)

M. Bart Laeremans (Vlaams Belang) souligne que dès les années 1970, l'on a évolué vers une réduction croissante des peines prononcées. Dans les années 1980 et 1990, la libération anticipée est devenue la règle. Par ailleurs, lorsqu'il s'agit de peines légères, la politique laxiste en matière de libération va même au-delà de ce que permet la loi Lejeune. En effet, dans le cas de peines inférieures à trois ans, les détenus sont libérés automatiquement et sans aucune condition spécifique au tiers de leur peine; les peines de sept mois à un an ne doivent être purgées qu'à concurrence d'un septième à un quart; quant aux peines de prison ferme inférieures à six mois, elles ne sont même plus exécutées.

Il est regrettable que l'on n'ait pas tiré de l'affaire Dutroux la seule conclusion qui s'imposait depuis des années, à savoir l'augmentation drastique du nombre de cellules. Les gouvernements Dehaene et Verhofstadt, invoquant des motifs budgétaires et idéologiques totalement dépassés, n'ont pas jugé utile de prendre cette mesure.

Si à la veille des précédentes élections législatives, certains partis ont pu laisser penser à la population qu'un durcissement devait avoir lieu, force est de constater que rien a été fait en ce sens une fois le gouvernement en place.

En déposant la présente proposition de loi, les auteurs entendent opérer un changement radical, à savoir l'abolition de la libération conditionnelle et ainsi remédier aux nombreux problèmes posés par les possibles mises en liberté conditionnelle. En effet, actuellement la libération conditionnelle au tiers de la peine a un effet pervers, car elle amène de nombreux juges à prononcer intentionnellement des peines beaucoup plus lourdes pour s'assurer que le condamné purge tout de même une peine d'une certaine durée, même minimale. Cette situation sape la crédibilité de et la confiance dans la justice et mine totalement la position du juge pénal, porte atteinte à la sécurité juridique. Par ailleurs, l'argument selon lequel les détenus perdent tout espoir et deviennent dangereux s'ils se voient infliger une peine clairement définie n'est pas pertinent.

B. *Inleidende uiteenzettingen van de indieners van de toegevoegde wetsvoorstellen*

1. Wetsvoorstel (van de heren Bart Laeremans, Filip De Man en Bert Schoofs) tot rehabilitatie van de strafrechter en tot afschaffing van de voorwaardelijke invrijheidsstelling (DOC 51 2063/001)

De heer Bart Laeremans (Vlaams Belang) attendeert erop dat er al sinds de jaren '70 een evolutie is naar een steeds verdere inperking van de uitgesproken straffen. In de loop van de jaren '80 en '90 is de vervroegde vrijlating de regel geworden. Voor de korte straffen gaat het lakse vrijlatingsbeleid bovendien nog verder dan wat de wet-Lejeune toestaat. Bij straffen onder de drie jaar worden de gedetineerden na een derde automatisch en zonder specifieke voorwaarden vrijgelaten; straffen vanaf zeven maand tot één jaar moeten slechts voor een zevende tot een kwart worden uitgezeten. Effectieve gevangenisstraffen onder de zes maanden worden zelfs in het geheel niet meer uitgezeten.

Jammer genoeg werd na de Dutroux-periode op geen enkel moment de enige conclusie getrokken die men al jaren lang had moeten trekken, met name de drastische uitbreiding van het aantal gevangencellen. Om budgettaire én volslagen achterhaalde ideologische redenen bleek dit noch onder de regering-Dehaene, noch onder de regering-Verhofstadt mogelijk.

Vóór de vorige parlementsverkiezingen hebben sommige partijen weliswaar bij de bevolking de indruk gewekt dat er een hardere aanpak moest komen, maar men kan alleen maar vaststellen dat toen de regering er eenmaal was niets in die zin werd gedaan.

De indieners beogen met hun wetsvoorstel een forse ommekeer te bewerkstelligen, met name de afschaffing van de voorwaardelijke invrijheidsstelling. Ze willen zodoende een oplossing aanreiken voor de talrijke problemen die de mogelijke voorwaardelijke invrijheidsstellingen doen rijzen. De invrijheidsstelling na een derde van de gevangenisstraf heeft immers een pervers effect omdat heel wat rechters opzettelijk een veel hogere strafmaat opleggen om een minimale strafduur te verzekeren. Door die situatie komen de geloofwaardigheid van en het vertrouwen in het gerecht fel onder druk te staan en wordt de positie van de strafrechter volledig ondermijnt. Ook de rechtszekerheid komt in het gedrang. Overigens gaat het argument dat de gedetineerden bij een duidelijk afgebakende straf iedere hoop verliezen en gevaarlijk worden, niet op.

Par la présente proposition de loi, les auteurs entendent replacer le centre de gravité de la répression au niveau du juge pénal, tout en lui fournissant des instruments supplémentaires, telle que la possibilité de décider si une personne entre en ligne de compte pour bénéficiaire du système de la semi-détention (c'est-à-dire que l'intéressé peut quitter la prison certains jours).

Une des conséquences inévitables de l'adoption de la présente proposition de loi sera d'exclure toute libération des nouveaux condamnés à perpétuité. Tel est du reste son objectif explicite. Il faut en effet permettre au jury d'exclure définitivement de la société, à titre d'exemple, des personnes extrêmement dangereuses (telles que Dutroux ou Fourniret) ou des personnes qui ont commis des atrocités (comme un attentat terroriste ayant fait de nombreux morts). Aux Pays-Bas, de telles sanctions existent d'ailleurs déjà et ont été appliquées à très juste titre à l'assassin de Theo Van Gogh.

2. Proposition de loi (MM. Filip De Man, Bart Laeremans, Bert Schoofs et Mme Nancy Caslo) punissant certaines infractions graves de la réclusion à perpétuité effective (DOC 51 2091/001)

M. Bart Laeremans (Vlaams Belang) explique que cette proposition de loi vise à punir certaines infractions graves de la réclusion à perpétuité effective, sans possibilité de libération anticipée ou de prescription.

Elle concerne trois catégories d'infractions:

- certains crimes ignobles, même lorsqu'ils sont commis pour la première fois;
- la récidive en cas d'assassinat ou d'homicide;
- le multirécidivisme en cas d'actes de violence extrême, accompagnés au moins une fois d'un homicide.

L'intervenant renvoie pour le surplus au développement de la proposition de loi.

De indiensers willen met hun wetsvoorstel het zwaartepunt van de bestraffing opnieuw bij de strafrechter leggen en hem tegelijkertijd bijkomende instrumenten geven, zoals de mogelijkheid te oordelen of iemand in aanmerking komt voor het systeem van beperkte detentie (waarbij men gedurende bepaalde dagen de gevangenis mag verlaten).

Een van de onvermijdelijke gevolgen van de goedkeuring van dit wetsvoorstel zal natuurlijk zijn dat nieuwe levenslang gestraften nooit meer zullen vrijkomen. Dat is ook de uitdrukkelijke bedoeling. De indiensers wensen de jury inderdaad in de mogelijkheid te stellen om extreem gevaarlijke mensen (zoals een Dutroux of een Fourniret) of mensen die de meest afschuwelijke dingen hebben gedaan (zoals een terroristische aanslag met vele doden) bij wijze van voorbeeld voorgoed uit de samenleving te verbannen. In Nederland bestaat overigens een gelijkaardige bestraffing, die zeer terecht werd toegepast op de moordenaar van Theo Van Gogh.

2. Wetsvoorstel (van de heren Filip De Man, Bart Laeremans en Bert Schoofs en mevrouw Nancy Caslo) tot bestraffing met daadwerkelijk levenslange opsluiting van sommige zware misdrijven (DOC 51 2091/001)

De heer Bart Laeremans (Vlaams Belang) geeft aan dat het voorliggende wetsvoorstel ertoe strekt sommige zware misdrijven te bestraffen met daadwerkelijk levenslange opsluiting, zonder mogelijkheid van vervroegde vrijlating of verjaring.

Het betreft drie categorieën van misdrijven:

- bepaalde weezinwekkende misdaden die zelfs maar voor de eerste keer gepleegd worden;
- recidive bij moord of doodslag;
- herhaalde recidive bij extreme gewelddaden, minstens eenmaal gepaard gaande met een levensdelict.

Voor het overige verwijst de spreker naar de toelichting van het wetsvoorstel.

III.— DISCUSSION DES ARTICLES

TITRE II

Justice

CHAPITRE PREMIER

Modification du code d'instruction criminelle ainsi que de la loi du 26 mars 2003 portant création d'un Organe central pour la saisie et la confiscation et portant des dispositions sur la gestion à valeur des biens saisis et l'exécution de certaines sanctions patrimoniales

Art. 2

M. Servais Verherstraeten (CD&V) constate que l'article 2, § 3, en projet, prévoit que le procureur du Roi informe de sa décision par une notification recommandée ou par télécopieur, les personnes à charge ou entre les mains desquelles la saisie a été opérée ou à défaut leurs avocats. Pourquoi la décision n'est-elle pas notifiée aussi bien à l'intéressé qu'à son avocat, comme s'était d'ailleurs déjà le cas précédemment?

M. Francis Desterbeck, directeur de l'organe central pour la Saisie et la Confiscation, précise que l'objectif de l'article 2 en projet était de simplifier la procédure en cause, afin d'en améliorer l'efficacité. Celle-ci est en effet actuellement trop lourde et n'est donc pas utilisée suffisamment par les magistrats instrumentants. Pour ce faire, une nouvelle procédure est proposée. La modification de la procédure de notification à l'article 2, § 3, s'inscrit dans cet objectif de simplification.

M. Servais Verherstraeten (CD&V) est opposé à une telle modification. Une procédure introductive de mesures de gestion est toujours relativement complexe. Il est donc important que l'avocat de l'intéressé soit systématiquement averti de la décision du procureur du Roi, afin de garantir au mieux les droits de la défense. Il dépose pour ce faire les amendements n° 23 et 24 (DOC 51 2761/003).

Mme Sabien Lahaye-Battheu (VLD) se demande en effet si la décision notifiée est suffisamment lisible pour le citoyen. Il ne faut pas perdre de vue que tout le monde n'est pas juriste et que la compréhension de certains textes peut dès lors poser problème.

III. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

TITEL II

Justitie

HOOFDSTUK 1

Wijziging van het Wetboek van strafvordering en van de wet van 26 maart 2003 houdende oprichting van een Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en de Verbeurdverklaring en houdende bepalingen inzake het waardevast beheer van in beslag genomen goederen en de uitvoering van bepaalde vermogenssancties

Art. 2

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) constateert dat naar luid van het ontworpen artikel 2, § 3, de procureur des Konings door middel van een aangetekende brief of per telefax kennis geeft van zijn beslissing aan de personen ten laste van wie of in wiens handen het beslag werd gelegd, of bij gebreke daaraan aan hun advocaten. Waarom wordt de beslissing niet ter kennis gebracht van zowel de betrokkene als zijn advocaat, zoals dat trouwens reeds voordien het geval was?

De heer Francis Desterbeck, directeur van het Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en de Verbeurdverklaring, geeft aan dat het ontworpen artikel 2 beoogt de betrokken procedure te vereenvoudigen om ze doeltreffender te maken. Ze is thans immers te omslachtig en daarom maken de instrumenterende rechters er onvoldoende gebruik van. Om die reden wordt een nieuwe procedure voorgesteld. De in artikel 2, § 3, vervatte wijziging van de procedure van kennisgeving beantwoordt aan die doelstelling van vereenvoudiging.

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) is tegen een dergelijke wijziging gekant. Een procedure waarbij beheersmaatregelen worden ingeleid, is altijd vrij complex. Het is dus van belang dat de advocaat van de betrokkene systematisch van de beslissing van de procureur des Konings in kennis wordt gesteld, teneinde de rechten van de verdediging zo goed mogelijk te waarborgen. Hij dient daartoe de amendementen nrs. 23 en 24 (DOC 51 2761/003) in.

Mevrouw Sabien Lahaye-Battheu (VLD) vraagt of de ter kennis gebrachte beslissing voldoende bevattelijk is voor de burger. Men mag niet uit het oog verliezen dat niet iedereen jurist is en dat het begrijpen van sommige teksten dus een probleem kan doen rijzen.

Mme Laurette Onkelinx, vice-première ministre et ministre de la Justice, pense qu'il serait probablement préférable de notifier la décision aussi bien à l'intéressé, qu'à l'avocat.

Art. 3

M. Servais Verherstraeten (CD&V) dépose un amendement n° 25 (DOC 51 2761/003). Il renvoie à la discussion du précédent article.

Art. 4 à 9

Ces articles n'appellent aucune observation de la part des membres.

Art. 10

M. Melchior Wathelet (cdH) est surpris de la rédaction de l'article en projet. En effet, lorsque la disposition évoque la notion de «gestion à valeur constante», celle-ci renvoie en premier à l'aliénation des avoirs saisis, afin de leur subroger le produit obtenu.

Il est fort étonnant que l'aliénation soit mentionnée en premier, alors que les personnes qui font l'objet d'une saisie sont tout de même présumées innocentes. La conservation des biens saisis coûte-t-elle trop cher?

M. Francis Desterbeck, directeur de l'organe central pour la Saisie et la Confiscation, souligne que l'article en projet n'établit aucune hiérarchie entre les mesures qui peuvent être prises. Par ailleurs, l'article 28octies détermine avec précision les biens pouvant être aliénés. Il s'agit des avoirs patrimoniaux remplaçables, de valeur aisément déterminable et dont la conservation en nature peut entraîner une dépréciation, un dommage ou des frais disproportionnés au regard de leur valeur.

Art. 11 et 12

Ces dispositions ne font l'objet d'aucun commentaire.

Art. 13

M. Melchior Wathelet (cdH) constate que la disposition en projet parle d'une gestion «prudente et passive» des différentes sommes dont dispose l'organe central.

Volgens *vice-eersteminister en minister van Justitie Onkelinx* verdient het wellicht de voorkeur dat zowel de betrokkene als de advocaat in kennis worden gesteld van de beslissing.

Art. 3

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) dient amendement nr. 25 (DOC 51 2761003) in en hij verwijst naar de bespreking van het vorige artikel.

Art. 4 tot 9

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

Art. 10

De heer Melchior Wathelet (cdH) is verwonderd over de formulering van het ontworpen artikel. Het in de bepaling gehanteerde begrip «waardevast beheer» verwijst in de eerste plaats immers naar de vervreemding van in beslag genomen vermogensbestanddelen om er hun opbrengst voor in de plaats te stellen.

Het is hoogst verwonderlijk dat de vervreemding als eerste wordt vermeld, terwijl de beslagenen toch geacht zijn onschuldig te zijn. Is de bewaring van de goederen waarop beslag is gelegd te duur?

De heer Francis Desterbeck, directeur van het Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en de Verbeurdverklaring, stipt aan dat het ontworpen artikel geen hiërarchie vaststelt tussen de maatregelen die kunnen worden genomen. Bovendien bepaalt artikel 28octies nauwkeurig welke goederen mogen worden vervreemd. Het betreft vermogensbestanddelen die vervangbaar zijn, waarvan de waarde eenvoudig bepaalbaar is en waarvan de bewaring in natura kan leiden tot waardevermindering, schade of kosten die onevenredig zijn met hun waarde.

Art. 11 en 12

Over die artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

Art. 13

De heer Melchior Wathelet (cdH) stelt vast dat in de ontworpen bepaling sprake is van «een voorzichtig en passief beheer» van de sommen waarover het Centraal

Est-ce que ce type de gestion implique, ne fut-ce que de temps en temps, des placements plus risqués, tel que l'achat d'actions?

Mme Francine Maillard, directrice adjointe de l'organe central pour la Saisie et la Confiscation, précise que l'ensemble des sommes dont il est ici question sont placées sur un compte en banque unique. La ministre a pour ce faire, sélectionné une banque par appel d'offre, en l'occurrence ING. En raison des montants considérables (près de 130 millions d'euros), un taux particulièrement avantageux leur a été accordé.

M. Melchior Wathelet (cdH) rappelle également que le Conseil d'État, dans son avis n° 40.434/2 (DOC 51 2761/001), estime que la disposition selon laquelle le Roi détermine les seuils à partir desquels des intérêts doivent être versés ne peut être admise. En effet, dès lors que des intérêts sont dus par la Caisse des dépôts et consignations ou par une institution financière, ils doivent être versés à leurs légitimes propriétaires, sous peine de porter atteinte à leur droit de propriété.

Mme Francine Maillard, directrice adjointe de l'organe central pour la Saisie et la Confiscation, fait remarquer que certaines sommes n'appellent raisonnablement aucun intérêt. Il arrive par exemple que certaines sommes s'élèvent à 1 centime d'euro.

Art. 14 à 27

Ces articles ne font l'objet d'aucune observation au sein de la commission.

CHAPITRE 2

Modification de loi modifiant la loi du 19 mars 2003 modifiant le Code d'instruction criminelle, la loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs

Art. 28

M. Melchior Wathelet (cdH) attire l'attention sur la différence de traitement soulevée par l'avis du Conseil d'État, entre la saisie d'un véhicule dans le cadre d'une non-assurance et celle effectuée dans le cadre d'une autre infraction. En effet, en cas de non-assurance, c'est le tribunal de police et non la chambre des mises en accusation qui est compétente.

Orgaan beschikt. Impliceert dat soort van beheer dat, al was het maar van tijd tot tijd, meer risicovolle beleggingen worden gedaan, zoals de aankoop van aandelen?

Mevrouw Francine Maillard, adjunct-directrice van het Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en de Verbeurdverklaring, preciseert dat alle sommen waarvan hier sprake is op een enige bankrekening worden gestort. De minister heeft daartoe bij wege van een offerteaanvraag een bank gekozen, met name ING. Gelet op de aanzienlijke bedragen (nagenoeg 130 miljoen euro) werd een bijzonder interessante interestvoet toegekend.

De heer Melchior Wathelet (cdH) herinnert er ook aan dat de Raad van State in zijn advies nr. 40.343/2 (DOC 51 2761/001) van oordeel is dat de bepaling waarbij de Koning wordt gemachtigd om «drempels te bepalen vanaf welke interesten moeten worden toegekend», niet kan. Immers, als interesten verschuldigd zijn door de Deposito- en Consignatiekas of door een financiële instelling moeten ze aan hun wettige eigenaars worden gestort, zoniet wordt afbreuk gedaan aan hun eigendomsrecht.

Mevrouw Francine Maillard, adjunct-directrice van het Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en de Verbeurdverklaring, merkt op dat op bepaalde bedragen redelijkerwijs geen interest wordt betaald. Soms gaat het om 1 eurocent.

Art. 14 tot 27

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

HOOFDSTUK 2

Wijziging van de wet van 19 maart 2003 tot wijziging van het Wetboek van strafvordering en van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

Art. 28

De heer Melchior Wathelet (cdH) wijst op het door de Raad van State aangestipte verschil in behandeling tussen het beslag van een voertuig in geval van niet-verzekering en het beslag in het kader van een andere strafbaar feit. In geval van niet-verzekering is immers niet de kamer van inbeschuldigingstelling bevoegd maar wel de politierechtbank.

M. Francis Desterbeck, directeur de l'organe central pour la Saisie et la Confiscation, confirme qu'une autre procédure a été mise en place pour les saisies en cas de non-assurance du véhicule. Il s'agit là d'une infraction de roulage, pour laquelle le juge de police est compétent par nature. C'est pourquoi il a été jugé plus opportun de lui attribuer cette compétence, plutôt que la chambre des mises en accusation qui est moins expérimentée en la matière.

Par ailleurs, lorsqu'un juge d'instruction sera saisi pour un cas de défaut d'assurance, l'infraction fera généralement partie d'un ensemble de faits qui méritent une instruction. L'instance d'appel naturel sera donc là la chambre des mises en accusation.

Mme Francine Maillard, directrice adjointe de l'organe central pour la Saisie et la Confiscation, précise que les deux cas sont très différents. Lorsque l'on saisit un véhicule en matière correctionnelle et criminelle, c'est parce qu'il s'agit soit d'une pièce à conviction, soit qu'il sera probablement confisqué. Par contre, en matière de défaut d'assurance, l'objectif est de protéger les usagers de la route.

M. Servais Verherstraeten (CD&V) s'interroge de l'opportunité d'octroyer cette nouvelle compétence aux tribunaux de police. Certains connaissent en effet déjà un retard considérable dans leurs dossiers en cours.

Mme Francine Maillard, directrice adjointe de l'organe central pour la Saisie et la Confiscation, pense que la situation serait pire si l'on accordait cette compétence aux chambres de mise en accusation. En raison du nombre phénoménal de demandes d'aliénation (près de 8 millions d'euros), certains dossiers doivent déjà attendre parfois près d'un an. Une nouvelle compétence ne ferait qu'aggraver la situation.

Art. 29 à 31

Ces dispositions ne font l'objet d'aucun commentaire.

Art. 32

M. Melchior Wathelet (cdH) se demande pourquoi le budget des frais de justice doit régulièrement avancer

De heer Francis Desterbeck, directeur van het Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en de Verbeurdverklaring, bevestigt dat voor een andere procedure werd gezorgd voor het beslag ingeval het voertuig niet verzekerd is. Het betreft dan een verkeersovertreding waarvoor uiteraard de politierechter bevoegd is. Daarom heeft men het beter geacht die laatste met die bevoegdheid te belasten, veeleer dan de kamer van inbeschuldigingstelling, die terzake minder ervaring heeft.

Bovendien zal, als de onderzoeksrechter met een geval van niet-verzekering zal worden geadieerd, de overtreding doorgaans deel uitmaken van een geheel van feiten waarvoor een gerechtelijk onderzoek mag worden ingesteld. Dan zal de kamer van inbeschuldigingstelling de natuurlijke beroepsinstantie zijn.

Mevrouw Francine Maillard, adjunct-directrice van het Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en de Verbeurdverklaring, geeft aan dat de beide voormelde gevallen zeer verschillend zijn. Indien in correctionele en criminele zaken beslag wordt gelegd op een voertuig, dan gebeurt dat omdat het een overtuigingsstuk is of omdat het wellicht verbeurd zal worden verklaard. Bij niet-verzekering is het doel daarentegen de weggebruikers te beschermen.

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) vraagt zich af of het wel opportuun is de politierechtbanken met die nieuwe bevoegdheid te belasten. Sommige hebben immers reeds een aanzienlijke achterstand in hun hangende dossiers.

Mevrouw Francine Maillard, adjunct-directrice van het Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en de Verbeurdverklaring, is van oordeel dat de situatie erger zou zijn, mocht men de kamers van inbeschuldigingstelling met die bevoegdheid belasten. Als gevolg van het enorm aantal verzoeken tot vervreemding (nagenoeg 8 miljoen euro) slepen sommige dossiers nu al soms bijna een jaar aan. Een nieuwe bevoegdheid zou de situatie alleen verergeren.

Art. 29 tot 31

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

Art. 32

De heer Melchior Wathelet (cdH) vraagt waarom het budget van de gerechtskosten geregeld de beslag- en

les frais de saisie et de conservation du véhicule. Le montant de ces avances (3.892.256, 75 euros) est d'ailleurs impressionnant.

Mme Francine Maillard, directrice adjointe de l'organe central pour la Saisie et la Confiscation, précise qu'il s'est avéré nécessaire d'avancer les montants, afin de garantir aux dépanneurs qu'ils seront bien payés et ainsi s'assurer qu'ils iront enlever la voiture. C'est pour cette raison que le ministre de la Justice de l'époque a décidé de faire payer cette avance par les greffes comme ils payent les frais de justice.

En ce qui concerne l'importance de l'avance, l'intervenante fait remarquer que c'est justement un tel montant qui a poussé à modifier la disposition en vigueur. Actuellement et afin de réduire les coûts, des entreprises de dépannage agréées ont été désignées. Deux circulaires ont également été adoptées en vue de remédier aux différents abus. Une nouvelle circulaire sera par ailleurs prochainement adoptée afin de régler certains problèmes qui subsistent. Compte tenu de l'importance que représentent ces avances dans le budget de frais de justice relatif à l'enlèvement et à l'entreposage des véhicules (58,76% en 2005), ces différentes mesures ont permis de passer d'un budget de frais de justice relatifs à l'enlèvement et à l'entreposage des véhicules de 10 millions d'euros en 2004 à un budget estimé à environ 5 millions d'euros en 2006.

Art. 33

M. Melchior Wathelet (cdH) s'interroge quant à la possibilité de saisir un véhicule «même s'il n'est pas la propriété du condamné».

Mme Francine Maillard, directrice adjointe de l'organe central pour la Saisie et la Confiscation, explique que cette disposition vise ce que l'on peut appeler les «professionnels de la non-assurance». Normalement, la levée d'une saisie ne pose aucun problème dans le cas d'un véhicule de valeur qui n'était pas assuré. Le propriétaire va rapidement régulariser sa situation, justifier le défaut d'assurance et payer les frais. Le problème peut ainsi être réglé en 24 ou 48 heures. Tout autres sont par contre les cas de certains véhicules sans valeur, dont l'assurance coûterait plus cher que l'achat de la voiture. Si un tel véhicule est saisi, le propriétaire en rachètera simplement un nouveau, sans jamais reconnaître qu'il s'agit du sien pour éviter toute condamnation. C'est donc pour permettre la confiscation de tels véhicules que cette possibilité a été prévue.

bewaringskosten voor het voertuig moet voorschieten. Het bedrag van die voorschotten (3.892.256,75 euro) is trouwens indrukwekkend.

Mevrouw Francine Maillard, adjunct-directrice van het Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en de Verbeurdverklaring, preciseert dat het nodig is gebleken de bedragen voor te schieten teneinde de takelbedrijven te garanderen dat ze wel degelijk zullen worden betaald en er aldus voor te zorgen dat ze de voertuigen ophalen. Daarom heeft de minister van Justitie destijds beslist dat voorschot door de griffies te doen betalen, omdat die ook de gerechtskosten betalen.

De spreekster merkt op dat precies het hoge bedrag van het voorschot er heeft toe aangezet de vigerende bepaling te wijzigen. Om de kosten te drukken, zijn thans takelbedrijven aangewezen. Twee omzendbrieven zijn eveneens aangenomen om een oplossing te vinden voor de verschillende misbruiken. Een nieuwe omzendbrief zal overigens binnenkort worden goedgekeurd om bepaalde overblijvende problemen te regelen. Rekening houdend met het grote aandeel van die voorschotten in de begroting voor gerechtskosten inzake de takeling en de stalling van voertuigen (58,76% in 2005), hebben die verschillende maatregelen het mogelijk gemaakt de begroting voor gerechtskosten aangaande de takeling en de stalling van voertuigen van 10 miljoen euro in 2004 op ongeveer 5 miljoen euro in 2006 te brengen.

Art. 33

De heer Melchior Wathelet (cdH) stelt zich vragen bij de mogelijkheid om een voertuig in beslag te nemen, ook wanneer het geen eigendom is van de veroordeelde.

Mevrouw Francine Maillard, adjunct-directrice van het Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en de Verbeurdverklaring, legt uit dat die bepaling de zogenaamde «professionelen van de niet-verzekering» beoogt. Normaal is er geen probleem bij de opheffing van het beslag wanneer het gaat om een waardevol voertuig dan niet was verzekerd. De eigenaar gaat snel de situatie regulariseren, het ontbreken van een verzekering rechtvaardigen en de kosten betalen. Het probleem kan aldus worden opgelost in één of twee dagen. Anders is het gesteld met het geval van bepaalde voertuigen zonder waarde, waarvan de verzekering méér zou kosten dan de aankoop van het voertuig. Indien een dergelijk voertuig in beslag wordt genomen, zal de eigenaar gewoonweg een nieuw kopen, zonder ook te erkennen dat het om zijn voertuig gaat, om elke veroordeling te voorkomen. In die mogelijkheid tot beslag is dus voorzien om de verbeurdverklaring van dergelijke voertuigen te vergemakkelijken.

Art. 34

Cet article ne fait l'objet d'aucun commentaire.

CHAPITRE 3

Modification de différentes dispositions légales en vue d'uniformiser les modalités d'exécution des missions dévolues aux Maisons de justice

Art. 35

M. Servais Verherstraeten (CD&V) regrette que la discussion de ce chapitre ne puisse se faire sur base du rapport du *Business Process Reengineering* celui-ci n'étant pas disponible.

La ministre précise que le document en question n'est pas encore finalisé. Une fois terminé, il fera l'objet d'une publication. Pour le reste, la ministre en a détaillé les lignes principales dans l'exposé des motifs (DOC 51 2761/001).

Art. 36 à 39

Ces dispositions n'appellent aucune observation de la part des membres.

Art. 40

M. Bart Laeremans (Vlaams Belang) s'interroge quant à la pertinence de l'alinéa 2 de la disposition en projet. Aucune sanction n'est prévue en cas de non-respect de cette exigence ce qui risque de nuire à son effectivité. Est-il par ailleurs pertinent de limiter de la sorte le contenu des enquêtes et rapports en cause?

La ministre précise que c'est à la demande du Conseil d'État que des éléments ont été donnés afin de circonscrire le contenu des rapports et enquêtes. Il ne s'agit toutefois pas d'une disposition particulièrement restrictive étant entendu que l'on se réfère à l'ensemble des «éléments pertinents».

Pour le reste, si des éléments non-pertinents devaient figurer dans le rapport, ceux-ci ne seraient simplement pas pris en compte.

Art. 34

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

HOOFDSTUK 3

Wijziging van verschillende wettelijke bepalingen ter uniformisering van de uitvoeringsmodaliteiten van de opdrachten toevertrouwd aan de Justitiehuizen

Art. 35

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) betreurt dat de bespreking van dit hoofdstuk niet kan plaatsvinden op basis van het rapport van de *Business Process Reengineering*, aangezien dit niet beschikbaar is.

De minister preciseert dat het betrokken document nog niet af is. Eenmaal klaar, zal het worden bekendgemaakt. Voor het overige heeft de minister er de grote lijnen van uiteengezet in de memorie van toelichting (DOC 51 2761/001).

Art. 36 tot 39

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

Art. 40

De heer Bart Laeremans (Vlaams Belang) heeft vragen bij de relevantie van het tweede lid van de ontworpen bepaling. Geen enkele sanctie is vastgelegd bij niet-naleving van die vereiste, wat de doeltreffendheid ervan kan schaden. Is het overigens relevant om op die manier de inhoud van de betrokken onderzoeken en rapporten te beperken?

De minister preciseert dat op verzoek van de Raad van State elementen zijn gegeven om de inhoud van de rapporten en de onderzoeken te omschrijven. Het gaat echter niet om een zeer beperkend voorschrift, daar wordt verwezen naar het geheel van «pertinente elementen».

Indien in het rapport niet-pertinente elementen zouden voorkomen, worden die overigens gewoon niet in aanmerking genomen.

Art. 41 à 47

Ces articles n'appellent aucun commentaire.

Art. 48

M. Melchior Wathelet (cdH) se demande si la ministre compte faire encadrer l'enquête sociale ou le rapport d'information succinct à rendre par le service des maisons de justice, par des directives très claires données par le juge d'instruction. S'agit-il d'un véritable ordre de mission donné par le juge d'instruction aux maisons de justice?

Il serait en effet plus intéressant de concevoir cette mission comme une demande bien précise du juge d'instruction en vue de savoir si l'intéressé remplit les critères de détention préventive. Cela rendra la mission des maisons de justice plus claire, plus intéressante et plus pertinente dans le cadre de l'analyse du juge d'instruction.

La ministre souligne que dans la pratique certaines maisons de justice remplissent déjà ces missions, mais sans base légale. En légiférant, l'on permet d'élargir cette possibilité à l'ensemble des arrondissements.

L'enquête sociale est un éclairage général qui permet au juge d'instruction de voir si les conditions d'une mesure alternative à la détention préventive sont réunies. Ce n'est toutefois pas à l'assistant social de déterminer s'il existe un risque de récidive. Le rapport d'information porte par contre sur une question précise posée par le juge d'instruction.

Art. 49 à 52

Ces dispositions ne font l'objet d'aucune observation au sein de la commission.

Art. 41 tot 47

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

Art. 48

De heer Melchior Wathelet (cdH) vraagt de minister of zij de onderzoeksrechter zeer duidelijke richtsnoeren zal laten geven in het kader van de door de Dienst Justitiehuisen uit te voeren maatschappelijke enquête of op te stellen beknopt voorlichtingsrapport. Gaat het om een echt bevel dat door de onderzoeksrechter aan de justitiehuisen zal worden gegeven om een opdracht uit te voeren?

Het zou immers interessanter zijn die taak als een zeer duidelijk verzoek van de onderzoeksrechter te zien, zodat hij kan weten of de belanghebbende voldoet aan de criteria inzake voorlopige hechtenis. Dat zal de taak van de justitiehuisen duidelijker, interessanter en relevanter maken bij de analyse van de onderzoeksrechter.

De minister onderstreept dat bepaalde justitiehuisen in de praktijk die opdrachten al uitvoeren, maar zonder wettelijke basis. Door er een wettelijke grondslag aan te geven, wordt het mogelijk die kans te geven aan alle arrondissementen.

De maatschappelijke enquête geeft een algemene verduidelijking die de onderzoeksrechter in staat stelt na te gaan of de voorwaarden voor een alternatieve maatregel voor de voorlopige hechtenis worden nageleefd. Het is echter niet de taak van de maatschappelijk werker om te bepalen of er een risico op recidive bestaat. Het voorlichtingsrapport daarentegen slaat op een door de onderzoeksrechter gestelde precieze vraag.

Art. 49 tot 52

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

CHAPITRE 4

Dispositions modifiant la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

Art. 53

M. Servais Verherstraeten (CD&V) constate que ce chapitre ne comporte pas uniquement des corrections, mais également de réelles modifications, qui avaient été proposées par le CD&V par voie d'amendements lors de la discussion du projet de loi relatif au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine.

Art. 54

M. Servais Verherstraeten (CD&V) aimerait savoir s'il est exact que la permission de sortie ou le congé pénitentiaire octroyé se limite au domicile de l'intéressé ou s'il peut au contraire se déplacer librement.

La ministre répond que des conditions peuvent être prévues. Par contre, si rien n'est précisé, l'intéressé ne doit pas rester à son domicile.

M. Servais Verherstraeten (CD&V) craint que la possibilité pour le directeur de réduire de 3 mois le délai d'introduction d'une nouvelle demande risque de générer trop de demandes de détenus au directeur du pénitencier pour obtenir une telle réduction de délai. Ne serait-il pas préférable de permettre une réduction des délais à l'instigation du directeur lui-même, sans que les détenus aient ou puissent lui en faire la demande, afin de lui éviter une surcharge de travail.

La ministre précise qu'en cas de demandes successives systématiques, le directeur rendra probablement systématiquement un avis négatif. Les détenus n'ont donc aucun intérêt à faire une telle demande trop souvent, sans qu'elle ne soit réellement justifiable.

HOOFDSTUK 4

Bepalingen tot wijziging van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

Art. 53

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) stelt vast dat dit hoofdstuk niet alleen correcties bevat, maar ook echte wijzigingen die CD&V via amendementen had voorgesteld tijdens de bespreking van het wetsontwerp betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten.

Art. 54

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) vraagt of het juist is dat de toegekende uitgaansvergunningen of penitentiaire verloven beperkt blijven tot de woonplaats van de betrokkene, of dat hij zich daarentegen vrij kan bewegen.

De minister antwoordt dat voorwaarden kunnen worden gesteld. Indien daarentegen niets wordt gepreciseerd, moet de betrokkene in zijn woonplaats blijven.

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) vreest dat de mogelijkheid voor de directeur om de termijn van indiening van een nieuwe aanvraag met drie maanden te verminderen, zal leiden tot teveel aanvragen van gedetineerden aan de directeur van de strafinrichting om een dergelijke verkorting van de termijn te verkrijgen. Is het niet beter een verkorting van de termijnen toe te staan op initiatief van de directeur zelf, zonder dat de gedetineerden hem daarom (kunnen) verzoeken, zodat zijn werklast niet bovenmatig vergroot?

De minister preciseert dat bij systematische opeenvolgende aanvragen, de directeur waarschijnlijk systematisch een negatief advies zal uitbrengen. De gedetineerden hebben er dus geen belang bij om zo'n aanvraag te dikwijls te doen, zonder dat die werkelijk te verantwoorden is.

Art. 55 à 60

La commission ne fait aucune observation en la matière.

Art. 61

M. Servais Verherstraeten (CD&V) estime que si le délai de 7 jours était trop court, un délai de 14 jours risque de l'être également. Il serait probablement préférable de ne pas prévoir de délais, qui ne pourraient quand-même pas être respectés. Cette remarque est également valable pour l'article 63 en projet.

M. Melchior Wathelet (cdH) souligne par ailleurs qu'aucune sanction n'a été prévue en cas de non-respect de ce délai. Il risque donc de devenir rapidement inopérant.

La ministre fait remarquer qu'à l'heure actuelle les commissions de mises en liberté conditionnelle rendent en général leur avis dans un délai de 7 à 10 jours. Il est toutefois clair qu'une évaluation du système sera effectuée ultérieurement.

M. Melchior Wathelet (cdH) insiste sur l'importance d'une telle évaluation.

Art. 62 et 63

Ces articles ne font l'objet d'aucun commentaire.

Art. 63bis (nouveau)

Le gouvernement dépose un amendement n° 2 (DOC 51 2761/003), afin de clarifier le texte de l'article 60, actuel, de la loi du 17 mai 2006.

La ministre renvoie à la justification de l'amendement.

Art. 64

M. Melchior Wathelet (cdH) aimerait savoir si la convocation devant le tribunal d'application des peines se fait également par pli judiciaire.

La ministre répond par l'affirmative.

Art. 55 tot 60

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

Art. 61

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) is van oordeel dat de termijn van 7 dagen weliswaar te kort was, maar dat een termijn van 14 dagen dat waarschijnlijk ook zal zijn. Het is vermoedelijk beter geen termijnen voor te schrijven, die toch niet in acht kunnen worden genomen. Deze opmerking geldt eveneens voor het ontworpen artikel 63.

De heer Melchior Wathelet (cdH) beklemtoont dat overigens geen enkele sanctie is vastgesteld bij niet-naleving van die termijn. Hij dreigt dus snel geen uitwerking meer te hebben.

De minister merkt op dat de Commissies voor de voorwaardelijke invrijheidstelling nu doorgaans hun advies binnen een termijn van 7 tot 10 dagen uitbrengen. Het moge echter duidelijk zijn dat een evaluatie van het stelsel later zal worden uitgevoerd.

De heer Melchior Wathelet (cdH) dringt aan op het belang van een dergelijke evaluatie.

Art. 62 en 63

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

Art. 63bis (nieuw)

De regering dient amendement nr. 2 (DOC 51 2761/003) in, dat ertoe strekt het bestaande artikel 60 van de wet van 17 mei 2006 te verduidelijken.

De minister verwijst naar de verantwoording van het amendement.

Art. 64

De heer Melchior Wathelet (cdH) wenst te weten of de oproeping voor de strafuitvoeringsrechtbank eveneens bij gerechtsbrief geschiedt.

De minister antwoordt dat zulks het geval is.

Art. 65 et 66

Ces deux dispositions n'appellent aucune observation de la part des membres.

Art. 67

M. Servais Verherstraeten (CD&V) constate que le délai est ici, contrairement aux articles 61 et 63 en projet, réduit de 15 à 7 jours.

Le représentant de la ministre précise qu'il s'agit là d'une situation tout à fait particulière dans laquelle le procureur du Roi a saisi le tribunal d'application des peines en vue d'une révision, révocation ou suspension parce qu'un problème sérieux a été constaté sur le terrain. En raison du caractère spécifique de la situation, il a été estimé préférable que le juge ou le tribunal réagisse rapidement.

Art. 68 à 75

Ces articles ne soulèvent aucune question.

Art. 75bis (nouveau)

Le gouvernement dépose un amendement n° 3 (DOC 51 2761/003), en vue d'introduire un article 75bis dans la loi en projet, afin de clarifier la procédure transitoire que la concertation avec divers magistrats concernés par l'exécution de la loi du 17 mai 2006 a fait apparaître comme indispensable pour assurer un passage fluide vers la nouvelle procédure.

Art. 75ter (nouveau)

Le gouvernement dépose un amendement n° 4 (DOC 51 2761/003), insérant un article 75ter dans la loi en projet, afin que les dispositions en projet entrent en vigueur à la même date que les dispositions de la loi du 17 mai 2006 qu'elles modifient.

Art. 65 en 66

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

Art. 67

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) stelt dat de termijn, in tegenstelling tot het bepaalde in de ontworpen artikelen 61 en 63, in dit verband wordt teruggebracht van 15 naar 7 dagen.

De vertegenwoordiger van de minister legt uit dat het om een zeer specifieke situatie gaat, waarin de procureur des Konings de zaak heeft aangebracht bij de strafuitvoeringsrechtbank met het oog op een herziening, een herroeping of een schorsing, omdat in het veld een ernstig probleem werd vastgesteld. Als gevolg van het specifieke karakter van de situatie heeft hij geoordeeld dat het de voorkeur verdiende dat de rechter of de rechtbank snel optreedt.

Art. 68 tot 75

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

Art. 75bis (nieuw)

De regering dient amendement nr. 3 (DOC 51 2761/003) in, dat ertoe strekt in het wetsontwerp een artikel 75bis (nieuw) in te voegen, met het oog op de verduidelijking van de overgangprocedure. Tijdens het overleg met diverse magistraten die betrokken zijn bij de uitvoering van de wet van 17 mei 2006 is gebleken dat die procedure noodzakelijk is om een vlotte overgang naar de nieuwe procedure te waarborgen.

Art. 75ter (nieuw)

De regering dient amendement nr. 4 (DOC 51 2761/003) in, dat beoogt in het wetsontwerp een artikel 75ter in te voegen, opdat de ontworpen bepalingen op dezelfde datum in werking treden als de bepalingen van de wet van 17 mei 2006 die ze wijzigen.

CHAPITRE 4bis (nouveau)

Modifications à la loi du 17 mai 2006 instaurant des tribunaux de l'application des peines

Art. 75quater (nouveau)

Le gouvernement dépose l'amendement n° 5 (DOC 51 2761/003) afin d'introduire dans la loi en projet un nouveau chapitre 4bis.

Un amendement n° 6 (DOC 51 2761/003) est ensuite déposé, insérant dans le chapitre introduit un article 75quater. L'objectif est ici de permettre que les remplacements ponctuels des juges au tribunal d'application des peines puissent être effectués par n'importe quel juge au tribunal de première instance du ressort de la cour d'appel, qui y consent, désigné à cet effet par le premier président de la cour d'appel. *La ministre* renvoie pour le surplus à la justification de l'amendement.

Art. 75quinquies (nouveau)

Le gouvernement dépose l'amendement n° 7 (DOC 51 2761/003) afin de déterminer la date d'entrée en vigueur de l'article 75quater.

CHAPITRE 5

Modifications au Code judiciaire

Art. 76 et 77

Ces articles ne font l'objet d'aucun commentaire.

Art. 78

Le gouvernement dépose un amendement n° 8 (DOC 51 2761/003), qui reprend la modification proposée à l'amendement n° 6 pour les magistrats du parquet.

M. Servais Verherstraeten (CD&V) se demande si le remplacement ne doit pas s'effectuer par un magistrat qui a bénéficié de la formation requise.

La ministre précise qu'en cas de remplacement le recours à un substitut est privilégié. Ce n'est qu'à titre exceptionnel qu'un magistrat non spécialisé en application des peines sera désigné comme remplaçant. Par

HOOFDSTUK 4bis (nieuw)

Wijziging van de wet van 17 mei 2006 houdende oprichting van strafuitvoeringsrechtbanken

Art. 75quater (nieuw)

De regering dient amendement nr. 5 (DOC 51 2761/003) in, teneinde in het wetsontwerp een hoofdstuk 4bis (nieuw) in te voegen.

Vervolgens wordt amendement nr. 6 (DOC 51 2761/003) ingediend, tot invoeging in dit hoofdstuk van een artikel 75quater. Het ligt in de bedoeling de rechters bij de strafuitvoeringsrechtbank incidenteel te kunnen vervangen door eender welke rechter bij de rechtbank van eerste aanleg van het rechtsgebied van het hof van beroep, die daartoe aangewezen werd door de eerste voorzitter van het hof van beroep.

Voor het overige verwijst *de minister* naar de verantwoording van het amendement.

Art. 75quinquies (nieuw)

De regering dient amendement nr. 7 (DOC 51 2761/003) in, teneinde de datum van inwerkingtreding van artikel 75quater vast te stellen.

HOOFDSTUK 5

Wijzigingen aan het Gerechtelijk Wetboek

Art. 76 en 77

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

Art. 78

De regering dient amendement nr. 8 (DOC 51 2761/003) in, dat voor de parketmagistraten de in amendement nr. 6 voorgestelde wijziging overneemt.

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) vraagt zich af of de substituut-procureur des Konings niet moet worden vervangen door een magistraat die daartoe is opgeleid.

De minister preciseert dat aan een substituut de voorkeur wordt gegeven voor de vervanging van voormelde magistraat. Slechts in uitzonderlijke gevallen zal een niet in strafuitvoeringszaken gespecialiseerde magistraat als

contre, il est clair que ce magistrat doit faire partie du ministère public. Il n'est pas question de désigner un magistrat du siège.

Art. 78bis (nouveau)

Le gouvernement dépose un amendement n° 9 (DOC 51 2761/003) afin de déterminer l'entrée en vigueur de l'article 78.

Art. 79

Cette disposition n'appelle aucun commentaire.

Art. 80

M. Melchior Wathelet (cdH) aimerait savoir pourquoi la date d'entrée en vigueur est fixée au 2 janvier et non pas au premier comme c'est généralement le cas.

Le représentant de la ministre précise qu'étant donné que l'article 478, modifié par l'article 79 en projet, sera également modifié au 1er janvier 2007 par une loi antérieure, il convenait de fixer la date d'entrée en vigueur le jour suivant pour prendre la modification en compte.

CHAPITRE 6

Modifications aux lois des 8 avril 1965 et 1er mars 2002 en matière de délinquance juvénile, ainsi que du Code judiciaire

Art. 81

M. Melchior Wathelet (cdH) dépose un amendement n° 10 (DOC 51 2761/003).

Il convient de rappeler que la finalité première du stage parental est de sanctionner certains comportements de parents. Ainsi l'exposé des motifs de la loi précise-t-il que «*Le stage parental constitue une réponse essentiellement sanctionnelle. En effet, il s'agit de sanctionner un comportement de désintérêt caractérisé à l'égard de la délinquance des jeunes dont les personnes concernées ont la responsabilité...*» (exposé des motifs, partie 3).

vervanger worden aangewezen. Het is evenwel duidelijk dat die magistraat tot het openbaar ministerie moet behoren; het is dus uitgesloten dat een magistraat van de zittende magistratuur als vervanger wordt aangewezen.

Art. 78bis (nieuw)

De regering dient amendement nr. 9 (DOC 51 2761/003) in, teneinde de datum van inwerkingtreding van artikel 78 vast te stellen.

Art. 79

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Art. 80

De heer Melchior Wathelet (cdH) wenst te vernemen waarom die afdeling in werking treedt op 2 januari 2007, en niet op 1 januari, zoals gebruikelijk is.

De vertegenwoordiger van de minister preciseert dat het bij het ontworpen artikel 79 gewijzigde artikel 478 eveneens op 1 januari 2007 zal worden gewijzigd bij een vorige wet. Daarom moest de datum van inwerkingtreding worden vastgesteld op de daaropvolgende dag, om de wijziging in aanmerking te kunnen nemen.

HOOFDSTUK 6

Wijzigingen aan de wetten van 8 april 1965 en 1 maart 2002 inzake jeugddelinquentie, evenals van het Gerechtelijk Wetboek

Art. 81

De heer Melchior Wathelet (cdH) dient amendement nr. 10 (DOC 51 2761/003) in.

Er moet aan worden herinnerd dat de ouderstage in de eerste plaats is bedoeld om sancties te verbinden aan gedragingen van ouders. Zo wordt in de memorie van toelichting bij wetsontwerp DOC 51 1467/001 het volgende aangegeven: «*De ouderstage vormt een hoofdzakelijk sanctionerend antwoord. Het gaat er immers om gedrag waaruit duidelijke onverschilligheid blijkt ten aanzien van het crimineel gedrag van jongeren voor wie de betrokken personen verantwoordelijk zijn, aan te pakken.*» (memorie van toelichting, deel 3).

Le stage parental, s'il devait d'abord être conçu comme une aide ou un soutien à la parentalité, ne relève pas des compétences fédérales car ces matières sont de la seule compétence des communautés. Par contre, il doit avoir un effet à tout le moins indirect sur le mineur pour rentrer dans le champ de compétence dévolu au législateur fédéral en application de l'article 5, § 1, II, 6°, d, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles.

Ainsi que l'a encore relevé le Conseil d'État: «*Dans la mesure où les auteurs du projet peuvent démontrer que, bien qu'il vise directement les parents, le stage parental est en fait une mesure qui peut également bénéficier au mineur délinquant, il peut être admis que la mesure envisagée entre dans le champ d'application de l'article 5, § 1, II, 6° d), de la loi spéciale. Dans ce cas, l'autorité fédérale est compétente pour édicter cette mesure*» (avis 37.536/VR/2/V, p. 7).

Aussi, ne peuvent être sanctionnés que les comportements gravement fautifs et non toute attitude éducative jugée inadéquate.

La première formulation de l'article 29bis renvoyait à ce principe en ne sanctionnant que le désintérêt caractérisé des parents par rapport à des mineurs qui commettent des infractions. C'était donc le dépassement de cette «ligne rouge», qui sera précisée par la jurisprudence, qui permettait d'imposer un stage à des parents sous forme de sanction.

La nouvelle formulation proposée par le projet de loi étend le champ du stage parental de manière telle que la répartition des compétences entre l'État fédéral et les communautés n'est plus préservée.

Ce n'est plus le comportement manifestement fautif qui est sanctionné mais toute attitude non suffisamment éducative, ce qui fait rentrer la mesure dans le champ de l'aide aux personnes, domaine appartenant aux communautés.

Le Conseil d'État avait d'ailleurs rappelé dans son avis que «*Le stage parental n'est pas, en lui-même, une mesure qui concerne un mineur. Il ne va dès lors pas de soi que l'autorité fédérale puisse puiser la compétence pour prévoir une telle mesure dans l'article 5, § 1er, II, 6°, d), de la loi spéciale, qui porte en effet sur des mesures pouvant être prises «à l'égard des mineurs» (ayant commis un fait qualifié d'infraction). Dans la mesure où les auteurs du projet peuvent démontrer que, bien qu'il vise directement les parents, le stage parental est en fait une mesure qui peut également bénéficier au mineur délinquant, il peut être admis que la mesure*

Zo de ouderstage in de eerste plaats wordt opgevat als bijstand of steun aan de ouders, dan is ouderstage geen federale aangelegenheid, want bijstand en steun zijn een exclusieve gemeenschapsaangelegenheid. De ouderstage moet ten minste indirect betrekking hebben op de minderjarige om, krachtens artikel 5, §1, II, 6°, d, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, onder de bevoegdheid van de federale wetgever te ressorteren.

De Raad van State heeft nog in dezelfde context het volgende gesteld: «*In zoverre de stellers van het ontwerp kunnen aantonen dat de ouderstage, alhoewel rechtstreeks gericht op de ouders, in feite een maatregel is die ook de delinquente minderjarige zelf ten goede kan komen, kan aangenomen worden dat de bedoelde maatregel onder de toepassing valt van artikel 5, § 1, II, 6°, d), van de bijzondere wet. In dat geval is de federale overheid bevoegd om in die maatregel te voorzien*» (advies 37.536/VR/2/V, blz. 7).

Op grond daarvan kan alleen echt fout gedrag worden bestraft, en geen onaangepast geachte opvoedkundige handeling.

De eerste formulering van artikel 29bis verwees naar dat principe, door alleen op te treden tegen de kennelijke desinteresse van de ouders ten opzichte van hun minderjarige kinderen die misdrijven plegen. Bij overschrijding van die «krijtlijn» (wat door de rechtspraak moet worden gepreciseerd) zou de ouders dus als sanctie een stage kunnen worden opgelegd.

De nieuwe bij het wetsontwerp in uitzicht gestelde formulering van het artikel breidt het veld van die ouderstage dermate uit dat de bevoegdheidsindeling tussen federale bevoegdheden en gemeenschapsbevoegdheden niet langer in acht wordt genomen.

Er wordt immers niet langer opgetreden tegen kennelijk fout gedrag, wel tegen elke onvoldoend opvoedkundige houding, waardoor de maatregel ressorteert onder de bijstand aan personen, een beleidsdomein van de gemeenschappen.

In zijn advies had de Raad van State daar trouwens op gewezen: «*Op zich is de ouderstage geen maatregel die betrekking heeft op een minderjarige. Het spreekt dan ook niet vanzelf dat de federale overheid voor het bepalen van een dergelijke maatregel een bevoegdheid kan putten uit artikel 5, § 1, II, 6°, d), van de bijzondere wet, dat het immers heeft over maatregelen die kunnen worden genomen «ten aanzien van minderjarigen» (die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd) (...) In zoverre de stellers van het ontwerp kunnen aantonen dat de ouderstage, alhoewel rechtstreeks gericht op de ouders, in feite een maatregel is die ook de*

envisagée entre dans le champ d'application de l'article 5, § 1er, II, 6°, d), de la loi spéciale. Dans ce cas, l'autorité fédérale est compétente pour édicter cette mesure. L'exposé des motifs mentionne à juste titre l'utilité de conclure un accord de coopération avec les communautés, étant donné que le stage parental peut ainsi être également organisé en dehors du contexte des réactions au comportement délictueux des mineurs» (avis 37.536/VR/2/V, p.7).

Il n'est dès lors pas sûr que l'article, tel que modifié, ne soit pas à juste titre attaqué devant la Cour d'Arbitrage.

De plus, il créera une insécurité juridique fort importante tant il semble délicat de définir ce que recouvre les termes «n'assument pas suffisamment leur responsabilité éducative» avant de sanctionner des parents.

Les modifications des conditions dans lesquelles le stage parental peut être ordonné sont intervenues après la concertation avec les communautés imposée par l'article 6, §3bis, 4°, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, après la consultation du Conseil d'État et après la conclusion de l'accord de coopération avec les communautés censé mettre en oeuvre le stage parental.

Il s'ensuit que ces modifications n'ont pas fait l'objet de la concertation prévue par la loi spéciale qui constitue une règle répartitrice de compétence dont la violation peut être sanctionnée par la Cour d'arbitrage, sur la base de l'article 30bis de la loi spéciale sur la Cour d'arbitrage, à la demande d'une Communauté ou d'un particulier.

Il s'ensuit également que la consultation du Conseil d'État n'a pas eu lieu et qu'il importe donc que celle-ci soit demandée par le président.

Il s'ensuit enfin que les modifications projetées de l'article 29bis entraîneront automatiquement que l'accord de coopération conclu entre les Communautés et l'État fédéral soit renegocié à la lumière des dites modifications.

Si l'on souhaite que des stages parentaux puissent être ordonnés en application de la loi du 8 avril 1965 réformée et mis en oeuvre par les services relevant de Communautés en application de l'accord de coopération, il importe de ne pas élargir, comme le fait le projet de loi, le champ d'application du stage parental.

La ministre marque son accord avec cette modification.

delinquente minderjarige zelf ten goede kan komen, kan aangenomen worden dat de bedoelde maatregel onder de toepassing valt van artikel 5, § 1, II, 6°, d), van de bijzondere wet. In dat geval is de federale overheid bevoegd om in die maatregel te voorzien. Terecht wordt in de memorie van toelichting melding gemaakt van het nut om met de gemeenschappen een samenwerkingsakkoord te sluiten, omdat de ouderstage daardoor ook buiten de context van de reacties op het delinquent gedrag van minderjarigen ingericht kan worden.» (advies 37.536/VR/2/V, blz. 7).

Het is derhalve best mogelijk dat het artikel, zoals het zou worden gewijzigd, terecht bij het Arbitragehof wordt aangebracht.

Voorts zal het grote rechtsonzekerheid creëren, want het is kennelijk heel delicaat te bepalen wat onder de woorden «indien ze hun opvoedkundige verantwoordelijkheid in het kader van het delinquent gedrag (...) onvoldoende opnemen», om over te gaan tot het bestraffen van de ouders.

De veranderingen van de voorwaarden waaronder de ouderstage kan worden opgelegd, zijn er gekomen na overleg met de gemeenschappen, zoals bepaald bij artikel 6, §3bis, 4°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, nadat het advies van de Raad van State werd ingewonnen en nadat een samenwerkingsakkoord met de gemeenschappen werd gesloten met het oog op het instellen van de ouderstage.

Uit een en ander volgt dat er over die wijzigingen geen overleg is geweest, zoals bepaald bij de bijzondere wet, die een regel instelt inzake bevoegdheidsverdeling en waarvan de schending, na een klacht van een gemeenschap of een privépersoon, kan worden bestraft door het Arbitragehof, krachtens artikel 30bis van de bijzondere wet op dat Hof.

De Raad van State werd al evenmin geraadpleegd. Het komt derhalve de voorzitter toe dat advies in te winnen.

Tot slot zij aangestipt dat de bij artikel 29bis in uitzicht gestelde wijzigingen automatisch zullen leiden tot een door die wijzigingen ingegeven heronderhandeling van het samenwerkingsakkoord tussen de gemeenschappen en de federale overheid.

Als het de bedoeling is dat ouderstages kunnen worden opgelegd met toepassing van de gewijzigde wet van 8 april 1965, zoals die krachtens een samenwerkingsakkoord ten uitvoer wordt gelegd door de diensten van de gemeenschappen, dan mag het werkingsveld van de ouderstage niet worden uitgebreid, zoals in het wetsontwerp in uitzicht wordt gesteld.

De minister stemt met deze wijziging in.

Art. 82

M. Melchior Wathelet (cdH) retire son amendement n° 11 (DOC 51 2761/003) et dépose l'amendement n° 22 (DOC 51 2761/003), qui rétablit la concordance des textes en projet.

Art. 82bis (nouveau)

M. Melchior Wathelet (cdH) dépose un amendement n° 12 (DOC 51 2761/003) afin de remplacer à l'article 45quater, § 2, alinéa 2, de la loi du 8 avril 1965, modifié par l'article 13 de la loi du 13 juin 2006, le terme «présu-mée» par le terme «soupçonnée».

En droit pénal et donc indirectement en protection de la jeunesse, la seule présomption retenue est celle d'innocence et non une présomption de culpabilité que le prévenu devrait renverser.

La ministre marque son accord.

Art. 82ter (nouveau)

M. Melchior Wathelet (cdH) retire son amendement n° 13 (DOC 51 2761/003) et dépose l'amendement n° 21 (DOC 51 2761/003), afin de faire référence à «la personne visée à l'article 36, 4°», plutôt qu'au «jeune», car à ce stade de la procédure le jeune ne peut être considéré juridiquement comme l'auteur des faits.

La ministre approuve cette modification.

Art. 83 et 84

Ces dispositions ne font l'objet d'aucun commentaire.

Art. 84bis (nouveau)

M. Melchior Wathelet (cdH) dépose un amendement n° 14 (DOC 51 2761/003) en vue de remplacer à l'article 37, §2quater, alinéa 1er, 4° et 37, §2quater, 2ème alinéa, 5°, de la loi du 13 juin 2006, les mots «ont fait l'objet» par les mots «font l'objet», afin de permettre que la mesure de placement en IPPJ puisse effectivement être appliquée par le tribunal de la jeunesse lors d'une révision de la mesure.

Art. 82

De heer Melchior Wathelet (cdH) trekt zijn amendement nr. 11 (DOC 51 2761/003) in en dient amendement nr. 22 (DOC 51 2761/003) in, dat de overeenstemming met de ontworpen teksten herstelt.

Art. 82bis (nieuw)

De heer Melchior Wathelet (cdH) dient amendement nr. 12 (DOC 51 2761/003) in, dat ertoe strekt in de Franse tekst van artikel 45quater, § 2, tweede lid, van de wet van 8 april 1965, gewijzigd bij artikel 13 van de wet van 13 juni 2006, het woord «*présumée*» te vervangen door het woord «*soupçonnée*».

In het strafrecht – en dus indirect ook in het jeugdbeschermingsrecht – bestaat uitsluitend een vermoeden van onschuld en dus geen door de beklagde te weerleggen vermoeden van schuld.

De minister stemt hiermee in.

Art. 82ter (nieuw)

De heer Melchior Wathelet (cdH) trekt zijn amendement nr. 13 (DOC 51 2761/003) in en dient amendement nr. 21 (DOC 51 2761/003) in, dat ertoe strekt te verwijzen naar «de in artikel 36, 4°, bedoelde persoon» veeleer dan naar de «jongere», aangezien in deze fase van de procedure de jongere juridisch niet als de dader van de feiten kan worden aangemerkt.

De minister keurt deze wijziging goed.

Art. 83 en 84

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

Art. 84bis (nieuw)

De heer Melchior Wathelet (cdH) dient amendement nr. 14 (DOC 51 2761/003) in, dat ertoe strekt in de Franse tekst van artikel 37, § 2quater, eerste lid, 4°, en tweede lid, 5°, van de wet van 13 juni 2006, de woorden «*ont fait l'objet*» te vervangen door de woorden «*font l'objet*», teneinde ervoor te zorgen dat de jeugdrechtbank de maatregel tot plaatsing in een openbare gemeenschap-sinstelling voor jeugdbescherming daadwerkelijk kan toepassen ingeval die maatregel wordt veranderd.

La ministre marque son accord avec l'amendement déposé.

Art. 84ter (nouveau)

M. Melchior Wathelet (cdH) dépose l'amendement n° 15 (DOC 51 2761/003), afin d'insérer au début du 6ème alinéa de l'article 44 de la loi du 13 juin 2006, les mots: «Sauf si le changement de tribunal est contraire à l'intérêt du mineur,».

La ministre ne pense pas qu'une telle modification soit opportune.

Art. 85 à 88

Ces articles n'appellent aucune observation de la part des membres.

Art. 89

M. Melchior Wathelet (cdH) souligne qu'un problème se pose si le juge de la jeunesse ne rend pas de décision quant à l'autorisation de sortie. Sans cette décision, le jeune ne peut sortir, au risque de devoir patienter indéfiniment si le juge ne se décide pas à la prendre. Il serait dès lors préférable d'assortir la prise de décision du juge de la jeunesse d'un certain délai. Pour ce faire, l'intervenant dépose un amendement n° 16 (DOC 51 2761/003) dans lequel il propose un délai de 4 jours.

Il dépose également un amendement n° 17 (DOC 51 2761/003), afin de déterminer à l'alinéa 6 de l'article 52quater en projet, à partir de quand commence le délai d'appel du ministère public contre une sortie mentionnée à l'alinéa 3, 2° ou 3°. Selon l'intervenant ce type de délai doit commencer à courir à partir du prononcé, plutôt qu'à partir du moment de l'introduction de l'acte d'appel, car cette seconde solution permet à la personne qui l'introduit de gagner 24 ou 48 heures en fonction du moment où elle décide de déposer son acte d'appel.

Se pose également la question de savoir pourquoi le délai pour interjeter appel contre une sortie est de 48 heures et non pas de 24 heures. Afin de retenir un délai de 24 heures, l'amendement n° 18 (DOC 51 2761/003) est déposé.

De minister gaat akkoord met het ingediende amendement.

Art. 84ter (nieuw)

De heer Melchior Wathelet (cdH) dient amendement nr. 15 (DOC 51 2761/003) in, dat ertoe strekt in artikel 44, zesde lid, van de wet van 13 juni 2006 de woorden «De vervanging van verblijfplaats brengt mede» te vervangen door de woorden «Behalve indien de verandering van rechtbank strijdig is met de belangen van de minderjarige, brengt de vervanging van verblijfplaats mede».

De minister meent dat een soortgelijke wijziging niet aangewezen is.

Art. 85 tot 88

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

Art. 89

De heer Melchior Wathelet (cdH) beklemtoont dat zich een probleem voordoet wanneer de jeugdrechter geen beslissing wijst over het uitgaansrecht. Zonder die beslissing mag de jongere de instelling niet verlaten, en dreigt hij voor onbepaalde tijd geduld te moeten oefenen, als de rechter geen beslissing neemt. Derhalve ware het aangewezen een termijn te bepalen waarbinnen de jeugdrechter een beslissing moet wijzen. Daartoe dient de spreker amendement nr. 16 (DOC 51 2761/003) in, waarin hij een termijn van 4 dagen voorstelt.

De spreker dient tevens amendement nr. 17 (DOC 51 2761/003) in, teneinde in het ontworpen artikel 52quater, zesde lid, te bepalen vanaf wanneer de beroepstermijn voor het openbaar ministerie tegen een in het derde lid, 2° of 3°, vermelde uitstap ingaat. Volgens de spreker moet dat soort van termijn ingaan bij de uitspraak van de beslissing, veeleer dan vanaf het ogenblik waarop de akte van beroep wordt ingediend, aangezien de persoon die in beroep gaat, aldus 24 of 48 uur kan winnen, afhankelijk van het ogenblik waarop hij beslist de akte van beroep in te dienen.

Tevens rijst de vraag waarom de termijn om tegen een uitstap beroep in te stellen, 48 uur bedraagt, en niet 24 uur. Teneinde een termijn van 24 uur in te stellen, dient de spreker amendement nr. 18 (DOC 51 2761/003) in.

Par ailleurs, ce délai pour interjeter appel ne peut commencer à courir à compter de la communication de la décision du juge de la jeunesse ou du tribunal de la jeunesse de placer le jeune, dans la mesure où cette décision est rendue bien avant le moment où le jeune a pu bénéficier de la sortie qui fait l'objet de l'appel. En effet, aucune sortie n'est autorisée au cours des 6 premières semaines de placement. Il serait donc préférable de faire courir le délai à partir de la décision qui fait elle-même l'objet de l'appel. Il dépose pour ce faire un amendement n° 20 (DOC 51 2761/003).

L'intervenant dépose enfin un amendement n° 19 (DOC 51 2761/003), afin de préciser que l'appel du parquet doit être motivé.

M. Claude Marinower (VLD) souligne que dans aucune procédure le ministère public doit motiver sa décision d'appel. Il ne voit dès lors pas pourquoi l'on imposerait ici une telle condition, au risque de créer un précédent.

M. Melchior Wathelet (cdH) pense que même si ce n'est pas une habitude, cette exigence pourrait représenter une plus-value dans le cadre d'une procédure qui est tout de même particulièrement rare.

Mme Martine Taelman (VLD) craint que l'amendement n° 16 permette de retomber dans le travers de la situation actuelle. L'on ne peut accorder une sortie à un jeune sous prétexte que le juge ou le tribunal de la jeunesse n'a pas rendu sa décision dans les temps.

M. Melchior Wathelet (cdH) reconnaît qu'il s'agit là d'un risque, mais est-il également raisonnable de permettre une suspension indéfinie de la demande de sortie par l'absence de décision du juge ou tribunal de la jeunesse? Il convient également de souligner qu'un appel suspensif n'est jamais sans conséquence sur la décision d'instance. Il est dès lors important de garantir que les décisions soient rendues dans le meilleur délai possible.

La ministre souligne qu'en règle général les délais sont toujours respectés. S'ils ne l'étaient pas cela pourrait éventuellement donner lieu à un rapport d'évaluation du magistrat qui doit amener à une responsabilité de ce dernier, mais en aucun cas l'absence de décision ne doit avoir de conséquence sur la sortie du jeune.

Voorts mag die termijn om beroep in te stellen pas ingaan vanaf de kennisgeving van de beslissing van de jeugdrechter dan wel van de jeugdrechtbank om de jongere te plaatsen, aangezien die beslissing wordt genomen lang voordat de jongere de uitstap, waartegen in beroep wordt gegaan, heeft kunnen maken. In de eerste zes weken na de plaatsing heeft de jongere immers geen uitgaansrecht. Het ware derhalve beter het aanvangspunt van die termijn te laten samenvallen met de beslissing waartegen beroep wordt ingesteld. Daartoe dient de spreker amendement nr. 20 (DOC 51 2761/003) in.

Ten slotte dient de spreker amendement nr. 19 (DOC 51 2761/003) in, teneinde te preciseren dat het beroep van het parket met redenen moet worden omkleed.

De heer Claude Marinower (VLD) wijst erop dat het openbaar ministerie in geen enkele procedure zijn beslissing om beroep in te stellen, met redenen moet omkleden. Hij ziet dus niet goed in waarom men in dit geval een soortgelijke voorwaarde zou opleggen, op het gevaar af een precedent te creëren.

De heer Melchior Wathelet (cdH) meent dat, hoewel die voorwaarde om het beroep met redenen te omkleden, niet gebruikelijk is, zulks desondanks een meerwaarde zou kunnen betekenen in het raam van een al bij al bijzonder weinig gebruikte procedure.

Mevrouw Martine Taelman (VLD) vreest dat met amendement nr. 16 opnieuw de fouten van de bestaande situatie kunnen worden gemaakt. Het gaat niet op een jongere uitgaansrecht te verlenen onder het voorwendsel dat de jeugdrechter dan wel de jeugdrechtbank geen beslissing heeft genomen binnen de vereiste termijn.

De heer Melchior Wathelet (cdH) erkent dat zulks een risico inhoudt, maar vraagt zich af of het wel redelijk is de vraag om uit te gaan voor onbepaalde tijd op te schorten, alleen maar omdat de beslissing van de jeugdrechter of -rechtbank uitblijft. Tevens moet worden beklemtoond dat een opschortend beroep nooit zonder gevolgen is voor de uitspraak van het geding. Het is derhalve van belang te waarborgen dat de beslissingen binnen de kortst mogelijke termijn worden genomen.

De minister beklemtoont dat de termijnen meestal in acht worden genomen. Als dat niet het geval is, kan zulks eventueel leiden tot een evaluatierapport van de magistratuur waarin hij op zijn verantwoordelijkheid wordt gewezen; het uitblijven van een beslissing mag evenwel in geen geval gevolgen hebben voor het uitgaansrecht van de jongere.

En ce qui concerne l'amendement n° 17, il convient de suivre la logique retenue pour les appels contre les décisions de placement. Il n'y a pas de raison de prévoir une exception pour les sorties.

Quant à l'amendement n° 20, la ministre précise que la disposition en projet vise les appels contre une sortie mentionnée à l'alinéa 3, 2°. Il s'agit donc de sorties explicitement énumérées par le projet pédagogique et pour lesquelles le juge ne devra pas donner d'accord explicite. Le juge intervient en effet uniquement s'il veut refuser la sortie. S'il ne refuse rien, mais que le parquet veut qu'un type de sortie soit interdit, ce dernier interjette appel. Puisque le juge ne s'est pas prononcé sur les sorties, le délai commence à courir à partir du jour de la communication de la décision de placer le jeune.

M. Melchior Wathelet (cdH) ne voit pas en quoi cette situation règle le problème. L'on se trouve toujours avec des problèmes de délais, étant donné que le délai de 15 jours risque d'être restreint.

M. Jean-Claude Maene (PS) précise que les IPPJ déterminent dans leur règlement général le moment où les jeunes qui n'ont pas posé problème peuvent bénéficier de sorties. Le magistrat peut toutefois décider de déroger à cette règle. Il le fait au moment du placement.

M. Philippe Monfils (MR) reste dubitatif quant à la possibilité laissée au Roi d'étendre par arrêté royal les possibilités de sorties, visées à l'article 52quater, alinéa 3, 1°, qui ne nécessitent pas d'autorisation du juge ou du tribunal de la jeunesse. L'on risque de la sorte de remettre en cause l'article 52quater, alinéa 3, 3°, qui règle les sorties qui ne font pas explicitement partie du projet pédagogique de l'institution communautaire publique de protection de la jeunesse et par la même l'ensemble de la logique de l'article 89 en projet.

M. Bart Laeremans (Vlaams Belang) estime que le présent projet de loi est totalement détaché de la réalité. Il est incompréhensible que l'on puisse permettre, malgré ce qui s'est passé récemment, d'autoriser de jeunes criminels à sortir de leur établissement. Certains crimes sont tellement grave que l'on ne peut rien tolérer en la matière.

Art. 90 à 98

Ces dispositions ne font l'objet d'aucun commentaire de la part des membres.

Met betrekking tot amendement nr. 17 moet voor het beroep dezelfde logica worden gevolgd als in de gevallen waarin beroep wordt ingesteld tegen de beslissing tot plaatsing. Er is geen enkele reden om voor uitstappen in een uitzondering te voorzien.

Inzake amendement nr. 20 preciseert de minister dat de ter bespreking voorliggende bepaling betrekking heeft op het beroep tegen een uitstap als bedoeld in het derde lid, 2°. Het gaat derhalve om uitstappen die uitdrukkelijk zijn opgenomen in het opvoedkundig project, en waarvoor de rechter niet uitdrukkelijk toestemming moet verlenen. De rechter treedt immers alleen op in de gevallen waarin hij de uitstap wil weigeren. Als hij niets weigert, en het parket een bepaalde uitstap wél wil verbieden, moet het parket beroep instellen. Als de rechter geen uitspraak heeft gedaan over de uitstappen, gaat de termijn in op de dag van kennisgeving van de beslissing om de jongere te plaatsen.

De heer Melchior Wathelet (cdH) vindt dat het knelpunt aldus niet wordt weggewerkt. Het probleem van de termijn is er nog steeds, aangezien de termijn van 15 dagen wel eens te kort zou kunnen blijken.

De heer Jean-Claude Maene (PS) preciseert dat de OIJB's in hun algemeen reglement bepalen wanneer de jongeren, die geen problemen hebben opgeleverd, uitstappen mogen doen. De magistratuur kan evenwel beslissen dat van die regel wordt afgeweken, en wel op het ogenblik van de plaatsing.

De heer Philippe Monfils (MR) blijft twijfel koesteren over de mogelijkheid die aan de Koning werd verleend om bij koninklijk besluit het uitgaansrecht, als bedoeld in artikel 52quater, derde lid, 1°, uit te breiden. Het gaat om uitstappen waarvoor de toelating van de jeugdrechter of de rechtbank niet vereist is. Daardoor dreigt artikel 52quater, derde lid, 3°, dat de uitstappen regelt die niet uitdrukkelijk zijn opgenomen in het opvoedkundig project van de OIJB, op de helling komen te staan, evenals de logica van het ontworpen artikel 89.

De heer Bart Laeremans (Vlaams Belang) meent dat dit wetsontwerp alle realiteitszin mist. Het is onbegrijpelijk dat men jonge delinquenten, ondanks de recente gebeurtenissen, wil toestaan de instelling te verlaten. Bepaalde misdrijven zijn zo ernstig dat men terzake geen toegevingen mag doen.

Art. 90 tot 98

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

CHAPITRE 7

Modification de la loi du 7 juillet 1969 déterminant le cadre du personnel des cours et tribunaux du travail

Art. 99 et 100

Ces articles n'appellent aucune observation.

CHAPITRE 8

Modifications à la loi sur les jeux de hasard, les établissements de jeux de hasard et la protection des joueurs, le Code des taxes assimilées aux impôts sur les revenus, la loi relative à l'encouragement de l'éducation physique, de la pratique des sports et de la vie en plein air, ainsi qu'au contrôle des entreprises qui organisent des concours de paris sur les résultats d'épreuves sportive, et la loi relative à la rationalisation du fonctionnement et de la gestion de la Loterie nationale

Art. 101 à 171, 175 et 176

MM. Alfons Borginon (VLD) et consorts dépose l'amendement n° 1 (DOC 51 2761/003), afin de retirer du projet les articles 101 à 171, ainsi que les articles 175 et 176.

IV. — VOTES

Art. 1er

L'article est adopté sans modification par 14 voix et une abstention.

Art. 2

Les amendements n°s 23 et 24 sont successivement adoptés à l'unanimité.

L'article, ainsi amendé, est adopté par 14 voix et une abstention.

HOOFDSTUK 7

Wijziging van de wet van 7 juli 1969 tot vaststelling van de personeelsformatie van de arbeidshoven en –rechtbanken

Art. 99 en 100

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

HOOFDSTUK 8

Wijziging van de wet van 7 mei 1999 op de kansspelen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers, van het Wetboek van de met inkomstenbelastingen gelijkstelde belastingen, van de wet van 26 juni 1963 betreffende de aanmoediging van de lichamelijke opvoeding, de sport en het openluchtlevens en het toezicht op de ondernemingen die wedstrijden van weddenschappen op sportuitslagen inrichten, en van de wet van 19 april 2002 tot rationalisering van de werking en het beheer van de Nationale Loterij

Art. 101 tot 171, 175 en 176

De heer Alfons Borginon (VLD) c.s. dient amendement nr. 1 (DOC 51 2761/003) in, dat ertoe strekt de artikelen 101 tot 171, alsook de artikelen 175 en 176 uit het wetsontwerp te lichten.

IV. — STEMMINGEN

Art. 1

Het artikel wordt ongewijzigd aangenomen met 14 stemmen en 1 onthouding.

Art. 2

De amendementen nrs. 23 en 24 worden achtereenvolgens en eenparig aangenomen.

Het artikel, zoals geamendeerd, wordt aangenomen met 14 stemmen en 1 onthouding.

Art. 3

L'amendement n° 25 est adopté à l'unanimité.
L'article, ainsi amendé, est adopté par 14 voix et une abstention.

Articles 4 à 34

Ces articles sont adoptés successivement et sans modification par 14 voix et une abstention.

Articles 35 à 52

Ces articles sont successivement adoptés sans modification par 12 voix et 3 abstentions.

Articles 53 à 63

Ces articles sont successivement adoptés sans modification par 14 voix et une abstention.

Art. 63*bis*

L'amendement n° 2 est adopté par 14 voix et une abstention.

Articles 64 à 75

Ces articles sont successivement adoptés sans modification par 14 voix et une abstention.

Art. 75*bis*

L'amendement n° 3 est adopté par 14 voix et une abstention.

Art. 75*ter*

L'amendement n° 4 est adopté par 14 voix et une abstention.

Chapitre IV*bis*

L'amendement n° 5 est adopté par 14 voix et une abstention.

Art. 3

Het amendement nr. 25 wordt eenparig aangenomen.
Het artikel, zoals geamendeerd, wordt aangenomen met 14 stemmen en 1 onthouding.

Artikelen 4 tot 34

Deze artikelen worden achtereenvolgens en ongewijzigd aangenomen met 14 stemmen en 1 onthouding.

Artikelen 35 tot 52

Deze artikelen worden achtereenvolgens en ongewijzigd aangenomen met 12 stemmen en 3 onthoudingen.

Artikelen 53 tot 63

Deze artikelen worden achtereenvolgens en ongewijzigd aangenomen met 14 stemmen en 1 onthouding.

Art. 63*bis*

Het amendement nr. 2 wordt aangenomen met 14 stemmen en 1 onthouding.

Artikelen 64 tot 75

Deze artikelen worden achtereenvolgens en ongewijzigd aangenomen met 14 stemmen en 1 onthouding.

Art. 75*bis*

Het amendement nr. 3 wordt aangenomen met 14 stemmen en 1 onthouding.

Art. 75*ter*

Het amendement nr. 4 wordt aangenomen met 14 stemmen en 1 onthouding.

Hoofdstuk IV*bis*

Het amendement nr. 5 wordt aangenomen met 14 stemmen en 1 onthouding.

Art. 75quater

L'amendement n° 6 est adopté par 14 voix et une abstention.

Art. 75quinquies

L'amendement n° 7 est adopté par 14 voix et une abstention.

Articles 76 et 77

Ces articles sont successivement adoptés sans modification par 14 voix et une abstention.

Art. 78

L'amendement n° 8 et l'article ainsi modifié sont successivement adoptés par 14 voix et une abstention.

Art. 78bis

L'amendement n° 9 est adopté par 14 voix et une abstention.

Art. 79

Cet article est adopté sans modification par 14 voix et une abstention.

Art. 80

Cet article est adopté sans modification par 14 voix et une abstention.

Art. 81

L'amendement n° 10 est adopté à l'unanimité. L'article, ainsi amendé, est adopté par 14 voix et une abstention.

Art. 82

L'amendement n° 11 est retiré.
L'amendement n° 22 et l'article, ainsi modifié, sont successivement adoptés par 14 voix et une abstention.

Art. 75quater

Het amendement nr. 6 wordt aangenomen met 14 stemmen en 1 onthouding.

Art. 75quinuies

Het amendement nr. 7 wordt aangenomen met 14 stemmen en 1 onthouding.

Artikelen 76 en 77

Deze artikelen worden achtereenvolgens en ongewijzigd aangenomen met 14 stemmen en 1 onthouding.

Art. 78

Het amendement nr. 8 en het artikel, zoals geamendeerd, worden achtereenvolgens aangenomen met 14 stemmen en 1 onthouding.

Art. 78bis

Het amendement nr. 9 wordt aangenomen met 14 stemmen en 1 onthouding.

Art. 79

Het artikel wordt ongewijzigd aangenomen met 14 stemmen en 1 onthouding.

Art. 80

Het artikel wordt ongewijzigd aangenomen met 14 stemmen en 1 onthouding.

Art. 81

Het amendement nr. 10 wordt eenparig aangenomen.
Het artikel, zoals geamendeerd, wordt aangenomen met 14 stemmen en 1 onthouding.

Art. 82

Het amendement nr. 11 werd ingetrokken.
Het amendement nr. 22 en het artikel, zoals geamendeerd, worden achtereenvolgens aangenomen met 14 stemmen en 1 onthouding.

Art. 82bis

L'amendement n° 12 est adopté par 14 voix et une abstention.

Art. 82ter

L'amendement n° 13 est retiré.
L'amendement n° 21 est adopté par 14 voix et une abstention.

Articles 83 et 84

Ces articles sont successivement adoptés sans modification par 14 voix et une abstention.

Art. 84bis

L'amendement n° 14 est adopté par 14 voix et une abstention.

Art. 84ter

L'amendement n° 15 est rejeté par 12 voix contre 2 et une abstention.

Art. 85

L'article est adopté sans modification par 14 voix et une abstention.

Art. 86

L'article est adopté sans modification par 12 voix contre 2 et une abstention.

Articles 87 et 88

Ces articles sont successivement adoptés sans modification par 14 voix et une abstention.

Art. 89

Les amendements n°s 16, 17 et 20 sont successivement rejetés par 12 voix contre 2 et une abstention.

Art. 82bis

Het amendement nr. 12 wordt aangenomen met 14 stemmen en 1 onthouding.

Art. 82ter

Het amendement nr. 13 werd ingetrokken.
Het amendement nr. 21 wordt aangenomen met 14 stemmen en 1 onthouding.

Artikelen 83 en 84

Deze artikelen worden achtereenvolgens en ongewijzigd aangenomen met 14 stemmen en 1 onthouding.

Art. 84bis

Het amendement nr. 14 wordt aangenomen met 14 stemmen en 1 onthouding.

Art. 84ter

Het amendement nr. 15 wordt verworpen met 12 tegen 2 stemmen en 1 onthouding.

Art. 85

Het artikel wordt ongewijzigd aangenomen met 14 stemmen en 1 onthouding.

Art. 86

Het artikel wordt ongewijzigd aangenomen met 12 tegen 2 stemmen en 1 onthouding.

Artikelen 87 en 88

Deze artikelen worden achtereenvolgens en ongewijzigd aangenomen met 14 stemmen en 1 onthouding.

Art. 89

De amendementen nrs. 16, 17 en 20 worden achtereenvolgens verworpen met 12 tegen 2 stemmen en 1 onthouding.

L'amendement n° 18 est rejeté par 14 voix et une abstention.

L'amendement n° 19 est rejeté par 12 voix et 3 abstentions.

L'article est adopté sans modification par 14 voix et une abstention.

Articles 90 à 94

Ces articles sont successivement adoptés sans modification par 14 voix et une abstention.

Art. 95

L'article est adopté sans modification par 12 voix contre 2 et une abstention.

Art. 96

L'article est adopté sans modification par 14 voix et une abstention.

Articles 97 à 100

Ces articles sont successivement adoptés sans modification par 14 voix et une abstention.

*
* *

Le rapport est approuvé à l'unanimité (article 78.7 du Règlement).

La commission a pris connaissance de la note de légistique et marque son accord avec les remarques formulées.

L'ensemble des dispositions du projet de loi portant des dispositions diverses (DOC 51 2760/1) soumises à la commission, telles qu'elles ont été amendées et corrigées, est adopté par 11 voix contre 1 et 3 abstentions.

En conséquence, les propositions de loi deviennent sans objet.

Les rapporteurs,

Claude MARINOWER
Valérie DÉOM

La présidente,

Martine Taelman

Het amendement nr. 18 wordt verworpen met 14 stemmen en 1 onthouding.

Het amendement nr. 19 wordt verworpen met 12 stemmen en 3 onthoudingen.

Het artikel wordt ongewijzigd aangenomen met 14 stemmen en 1 onthouding.

Artikelen 90 tot 94

Deze artikelen worden achtereenvolgens en ongewijzigd aangenomen met 14 stemmen en 1 onthouding.

Art. 95

Het artikel wordt ongewijzigd aangenomen met 12 tegen 2 stemmen en 1 onthouding.

Art. 96

Het artikel wordt ongewijzigd aangenomen met 14 stemmen en 1 onthouding.

Artikelen 97 tot 100

Deze artikelen worden achtereenvolgens en ongewijzigd aangenomen met 14 stemmen en 1 onthouding.

*
* *

Het verslag wordt eenparig goedgekeurd (artikel 78.7 Rgt).

De commissie heeft kennis genomen van de wetgevingstechnische nota en gaat akkoord met de opmerkingen.

Het geheel van de aan de commissie voorgelegde bepalingen van het wetsontwerp houdende diverse bepalingen DOC 51 2761/001, zoals geamendeerd en verbeterd, wordt aangenomen met 11 tegen 1 stem en 3 onthoudingen.

Bij gevolg vervallen de toegevoegde wetsvoorstellen.

De rapporteurs,

Claude MARINOWER
Valérie DÉOM

De voorzitter,

Martine Taelman